Vrijdag 15 Januari 1915. Eerste Jaarg. Nr 2

Prijs : 5 Centiemen door geheel België

HET

Vlaamsche Nieuws

Het best ingelicht en meest verspreid Nieuwsblad van België. - Verschijnt 7 maal per week

VOORNAAMSTE MEDEWERKERS :
Lode Baekelmans. — Jan Bruylants. — Mr Arth. Cornette. — Vict. De Meyere. — Ant. Moortgat. — Ary Delen. — e.a.

BESTUUR :
Hoofdopsteller : Alfons BAEYENS
Beheerder : Ant. VAN OPSTRAET

BUREELEN :
Roodestraat, 44, ANTWERPEN
Telefoon 1990

AANKONDIGINGEN :
Tweede bladz. per regel . 2.50 | Vierde bladz. per regel . 0.35
Derde id. id. . 1.00 | of volgens overeenkomst.
Doodsbericht 5.00

Belooningen aan de Stadsbedienden

Het College van Burgemeester en Schepenen heeft, in zitting van Dinsdag 29 December 1914, het volgend besluit genomen:

Het College,

overwegende dat verscheidene bedienden blijken gegeven hebben van bijzondere toewijding en uitzonderlijke verdiensten gedurende den huidigen oorlogstoestand;

vindende anderzijds dat voorstellen tot vergoeding voor deze diensten enkel met goed gevolg kunnen onderzocht worden, wanneer al deze diensten aan elkander kunnen getoets worden;

beslist te wachten tot de toestand weer normaal zal geworden zijn, om de belooningen wegens voornoemde diensten van het personeel vast te stellen.

Na de bevorderingen die in zitting van den gemeenteraad van den vorigen dag waren uitgesproken, heeft dat besluit wel eenige ontroering verwekt in de middens der stadhuisbedienden.

Waarom, vragen zich de bedienden af, wordt er uitsluitend aan sommige politiebedienden eene bijzondere verhooging en aan gansch het korps eene geldelijke belooning toegekend, wijl al de andere bedienden van het Stadhuis — waar een bureel, het militiebureel, zich op bijzondere wijze onderscheiden heeft, en dag en nacht aan de taak was, daarbij gansch vergeten werden? Men wijze niet op de beraadslaging hierboven afgedrukt, want deze regelt de kwestie als een begrafenis van eerste klas. Uitstel is achterstel en van achterstel komt in administratie niet veel meer te recht.

Ik wil hier de verdediging voordragen van de bedienden die, van het uitbreken van den oorlog af, dag en nacht op de bres hebben gestaan, die gewerkt hebben zoolang er te werken viel voor het Belgische leger. Op één Augustus l.l., wanneer de oorlog onvermijdelijk werd, moest de dienst heel en al georganiseerd worden. Niets was voorzien, niets bestond. Alles was nieuw, geene voorgaanden. Het kwam er op aan wijs beleid en goed doorzicht te toonen. En dat hebben zij getoond. Alleen den tweeden dag van de beschieting der stad, wanneer het bombardement woedde in al zijn heftigheid, hebben zij hun post verlaten, aangegrepen door den schrik die eenieder bezielde en die, op slot van rekening, zeer menschelijk is. Zoodra de toestand het toeliet waren zij terug op post.

Tegen de straf die hen wachtte, na hunnen terugkeer, namelijk eene berisping ambtshalve toegekend en de afhouding van wedde welke nog geschieden moet, hebben zij geene bezwaren geopperd. Zij hoopten nog op een gebaar van strenge eerlijkheid : wie streng straft moet ook goed beloonen.

En de belooning geldt hier voor twee maanden en acht dagen overwerk, van 1 Augustus tot en met 8 October, met nachtwerk er bij. Al dien tijd hadden de bedoelde bedienden te zorgen voor de rekwisities van noode voor het *Belgisch leger* op oorlogsvoet, voor de inkwartieringen onzer soldaten en voor duizend andere dingen meer.

En het was voor hen allen reeds eene nuchtere verrassing geweest toen er, na de eerste maand van overwerk, geen sprake van vergoeding bleek te zijn. Vergoeding, men was er nochtans te allen tijde zoo mild mede! Overwerk! De bedienden van het militiebureel hadden er zoo menigmaal om getracht. 't Waren altijd dezelfde bureelen die overwerkten en voor hen lag er nooit iets in 't vet. Neen, waarachtig, zegden zij, de Goden hebben ons niet lief, en de Goden dat zijn de hoog-geplaatste heeren die over hun lot beschikken. En nu, dat het overwerk toch gekomen was — een overwerk dat aldra een slavenwerk bleek — nu werd het niet betaald. Men nam het weeral leutig op en men zegde:

— Ons bureel ligt onder een slechte stee. Voor eenmaal dat we overwerk hebben — en welk overwerk! — is er geen sprake van vergoeding.

Maar philosophisch namen zij het op. Het schoonste deel is ons bevallen meenden zij. Met meerder liefde wijdden zij zich aan het bevoorraden van onze moedige soldaten. Het Vaderland zou wellicht eens minder ondankbaar zijn.

Ja, enkele woorden van waardeering werden toch tot hen gesproken, namelijk door den heer Schepene Strauss, die, enkele uren vóór zij, den dag van de beschieting, de stad verlieten — ik herhaal het, zij waren door den schrik aangegrepen — verklaarde : « Uw bureel is overheerlijk van opofferingsgeest geweest. »

Dat troostte hen een weinig en zij gingen in de meening dat zij hunnen plicht, gansch hunnen plicht, hadden volbracht. Het Belgische leger was immers in aftocht? Zoodra het in de stad weer houdbaar zou wezen, zouden zij hunne taak komen hernemen.

En zóo geschiedde het.

Zij ondergingen hun straf met gelatenheid, gelijk ik hierboven zegde.

Maar nu komt er wat anders bij. Een nieuw collegiaal besluit verleent aan sommige klerken van het gemeentebestuur, die tijdelijk aan het militiebureel zijn toegevoegt geweest, *alleen tijdens de regelmatige bureeluren*, een bijzonder voorrecht : zij worden eervol aan de dagorde gemeld! *Daarnevens komen de bedienden van het bureel zelf, zij die dag en nacht aan de taak waren, niet eens in aanmerking.* Dat kan niet; dat mag niet.

Maar we kunnen niet gelooven dat het College van Burgemeester en Schepenen deze zaak grondig heeft ingezien en willen aannemen dat het verkeerdelijk is ingelicht geworden. Het zal dan ook volstaan, hopen wij, er zijn aandacht op te trekken opdat recht gegeven worde aan wie recht toekomt.

H. B.

Oorlogsnieuws

Sinds het begin van den oorlog is een bijzonder type in leven geroepen, die u het allerlaatste nieuws weet mede te deelen : hoe t precies met den oorlog staat ; hoe de wederzijdsche legers hun plan hebben ; hoe lang het alles nog duren zal ; welke plaatsen, welke forten reeds dagen gevallen zijn ; wàt voor het publiek wordt verzwegen!

Waag het niet een ongeloovig gezicht op te zetten : dan sluit hij u den mond met het traditioneele bewijs, namelijk : briefwisseling of ongeoorloofde dagbladen, die hij in bezit heeft, maar... toch aan iedereen niet toonen kan uit vrees voor onaangenaamheden met de overheid!

Laat u, lezer, toch door zoo'n deerniswekkende praatjes geen illusies opdringen, maar denk aan het nadeel dat dergelijke *valsche geruchten* kunnen berokkenen, vooral daar zij zich seffens verspreiden.

We ondervonden het nog deze laatste dagen met het zoogezegde bericht dat sommigen dier alweters met de meeste overtuiging beweerden te hebben zien aangeplakt hier aan het gouvernementsgebouw : *Oostende laffelijk* (want ze gaven er de bijzonderheden bij!) *in handen der bondgenooten*. En dit nieuws liep als een vuurtje dusdanig rond dat duizenden lieden, die eens te meer aan den onweerlegbaren toon, aangeslagen door de uitstrooiers niet konden weerstaan (er zijn nieuwsjes die men toch zoo gewillig aanneemt) tevergeefs tusschen de talrijke « Bekanntmachungen » en « Verordeningen » aangeplakt aan bedoeld gebouw, naar 't hoogbelangrijke bericht uitzagen!

Zoo was het ook met den... val van Metz, die aan de alweters ook al uit heel bijzondere *geloofwaardige* bron was medegedeeld : en hoe dikwijls zaten de verbondenen niet al in Thielt, in Gent, in Wetteren, ja zelfs tegen Beveren?!

Uitbazuiners van dergelijke berichten vergeten dat zij hierdoor het gemoed van een volk aan een nadeelig over-en-weer gesjouw onderwerpen, hetgeen de ergste gevolgen na zich kan slepen! Ze bewijzen het volk dat op dit oogenblik zoo'n teere vereeniging daarstelt, een *slechten dienst* en stellen zich overigens vanwege de overheden aan strenge vervolgingen bloot. Het volk moet den waren toestand inzien, *zooals hij werkelijk is!* Valsche droombeelden of teleurstellingen moeten aan de bevolking worden gespaard.

Daar waar de officieele telegram-agencies soms over het wel of niet nemen eener herberg, eener dorp straat of eener enkele loopgracht in uitvoerige betwistingen uitwijden, moet men er van overtuigd zijn, dat de tijd uit is van het verzwijgen van behaalde voordeelen of ondergane nederlagen. Een enkele kilometer, één loopgracht, één dorpstraat, één herberg kan het wel verschillen; voor het overige zijn de *ambtelijke* berichten, die in onze bladen verschijnen, de eenige juiste en volkomen dezelfde als de ambteijke telegrammen, die in vreemde bladen (zelfs diegene in België niet toegelaten) ingelascht. Enkel van *vrij commentaar* moeten wij ons, in het bezette land, natuurlijk onthouden.

Lieden die werkelijk een dagblad kunnen lezen, zullen dan ook inzien, dat zelfs het integraal overnemen van Duitsche artikels in onze bladen zijn hoogste waarde en belang bezit. Een eerlijk dagbladopsteller beseft, vooral in deze droeve tijden en onder de huidige omstandigheden, zijn dure plicht oneindig beter dan den gewetenloozen alweter, die bij Jan en alleman met... bijzondere berichten te koop loopt!

H. S.

Schrikkelijke Aardbeving in Italie

BESTATIGING DER AARDBEVING

Woensdag deelde het Kon. Ned. Meteor. Instituut van den Haag de volgende bevindingen mede :

Heden morgend werd aan het Meteorologisch Instituut te De Bildt eene sterke aarbeving geregistreerd, waarvan het epicentrum op ruim 1300 kilometers afstand ligt.

De eerste voorloopers werden waargenomen om 6 u. 55 min. 33 sec., tijd van Greenwich ; het epicentrum bevindt zich in eene richting tusschen N. W. en N. N. W. of tusschen Z. O. en Z. Z. O. in gelegen, waaruit als plaats van den aard volgt de Atlantische Oceaan tusschen Schotland en IJsland of Midden-Italië.

MEN VOELT AARDSCHOKKEN TE ROME

Rome, 13 Januari. (W. T. B.). — Dezen morgen om 7 u. 55 m. werd hier eene sterke aardbeving gevoeld, die onder de bevolking grooten schrik verwekte.

IN DEN OMTREK VAN ROME EN TE NAPELS

De schrik der bevolking

Rome, 13 Januari. — De aardbeving die in Rome waargenomen werd, heeft ook den omtrek van Rome getroffen. In Napels heeft men rond 8 ure 's morgens, eene 20 seconden aanhoudende aardbeving waargenomen. De bevolking schrikte hevig en snelde de straat op.

VERSCHEIDENE HUIZEN VERWOEST. — TWEE PERSONEN OMGEKOMEN

De paniek

In Puzzuoli heeft me ook de aardbeving gevoeld. In Monte Rotondo werden verscheidene huizen, waaronder ook het gemeentehuis, beschadigd. Twee personen zouden omgekomen zijn.

Ook uit Caserta, Civita Vecchia en Grosseto, evenals uit Ombrië kwamen berichten over aardschokken, die overal groote paniek verwekten.

Duizend personen gedood te Avezzano

Het « Giornale d'Italia » meldt, dat er in Avezzano slechts achthonderd personen de aardbeving overleefd hebben. Daar de bevolking van Avezzano 11,000 man bedraagt, zouden er meer dan 10,000 dooden zijn.

DE GANSCHE STAD VERWOEST

De latere berichten uit Avezzano, luiden steeds erger. De stad is geheel vernield. De verbinding met de naburige plaatsen, waar de gebouwen en de spoorwegstaties evenals te Avezzano instortten, is onderbroken.

NOG BIJZONDERHEDEN

Rome, 13 Januari. — Het Middenbureel voor meteorologie en geodynamiek deelt mee : In Rome had de aardbeving plaats te 7 u. 53 m., 's morgens en duurde 15 tot 20 seconden. Zij was golvend van aard en volgde de richting van Oost naar West. De heftigheid groeide aan tot halfweg den duurtijd. De grootste hevigheid schijnt de aardbeving te hebben gehad tusschen Rome en Aquila.

De observatoriums in Italië melden uit de verschillende plaatsen : Te Frosinone is geen schade, geene slachtoffers. Te Giuliano Romano zijn twee personen gedood. Te Avezzano is het statiegebouw ingestort en zijn talrijke doodelijke ongevallen voorgekomen. Er is hulp ter plaats gezonden.

Het gerucht loopt dat Ajelli, in het distrikt Avezzano, erge schade heeft geleden en dat daar vele menschen gedood zijn.

Over de aardbeving, die hier en daar zeer hevig en aanhoudend gevoeld werd, meldt men nog de volgende bijzonderheden : In Monte Rotondo stortte het twee verdiepingen hooge stadhuis heelemaal in ; een onderwijzer en een leerling werden gedood, verscheidene andere personen gekwetst. Eenige huizen vertoonen sterke scheuren.

In de kerk van Fermo brak eene paniek uit, waarbij verscheidene personen erg gekwetst werden. Te Veroli zijn verscheidene huizen ingestort ; andere werden sterk beschadigd. Twee personen zijn daarbij omgekomen, zes werden erg en verscheidene licht gekwetst.

OVERGROOTE SCHADE

Rome, 13 Januari. — Over de uitwerkselen van de aardbeving in de provincie en te Rome wordt nog gemeld :

Te Terre Cajetani werd schade aangericht; er zijn daar ook menschen omgekomen.

Te Marano Agosta zijn de statie, de campanile (klokkentoren) en eenige huizen ingestort. Er schijnen ook menschen gekwetst te zijn. Te Filettino, district Frosinone, zijn verscheidene huizen ingestort en de kerk beschadigd; twee personen werden gekwetst.

De stad Torricale, in Sabina, is erg beschadigd; er werd ook een persoon gedood. In Tivoli werd een man gedood.

Te Monte Lanico werd de telegraaf erg beschadigd.

Te Cinetoromana werden eenige huizen gescheurd, eveneens in Zagarolo en Ferentino. Veel schade werd aangericht in Palestrina en Fiuggi.

Te Jeane is de klokkentoren ingestort. Te Perugia heeft men een sterken aardschok gevoeld, die vij seconden aanhield en groote paniek veroorzaakte.

Te Capua voelde men drie schokken na elkander. De bevolking vluchtte verschrikt op de straat.

In tal van andere plaatsen nog werd de schok gevoeld, die hier en daar vergezeld ging van onderaardsch gerommel. Het observatorium op den Monte Cassino is erg beschadigd.

In Subiaco is de kathedraal in gevaar. Op vele plaatsen is de telegrafische gemeenschap met Avezzano onderbroken.

De aardbeving heeft ontzaglijke schade aangericht, namelijk in de provincie Chieti. In de hoofdstad Chieti zelf zijn talrijke huizen ingestort, onder andere het telegraafbureel.

Te Serra Monaceska zijn twee personen gedood, vele gewond en talrijke huizen ingestort.

Te Lettomanogello, waar velle huizen bersten vertoonen en andere ingestort zijn, is er een doode en een gewonde, eveneens te Semvalsentino en te Muselano.

Te Sora liggen veel menschen onder de puinen begraven en men vreesd dat het aantal slachtoffers hier aanzienlijk is.

De steden en dorpen in de provinciën Peruggia en Terrano hebben zwaar geleden.

Uit de provincie Aquila wordt gemeld dat er minstens 40 personen gedood en verscheidene honderden gewond zijn.

De prefekt heeft troepen en sanitair materieel gezonden naar Poggio, Sassa, Terniparte, Cugnano, Amiterno, Cagliano, Atorno en Roio.

Ook in de steden Terrano, Ancona, Avellino, Campo Basso en Cassino werd de aardbeving waargenomen. Overal verwekte het groote opschudding, doch richtte in deze steden slechts lichte of hoogenaamd geen schade aan.

ZIE LAATSTE BERICHTEN OP DE DERDE BLADZIJDE.

Vraagt Heden

aan al onze verkoopers den

GEILLUSTREERDEN ALMANAK

Het Lacherke voor 1915

Versierd met ongeveer 500 plaatjes

aan 10 Centiemen

De inhoud is even belangwekkend als aangenaam : De Klachten van den Portier ; Een angstvolle Luchtreis ; De Kluchtige Smokkelaar ; Vastenavondpret ; Ik ben tot trouwen geschikt ; De Reis rond de Wereld in éénen Nacht ; De Wonderbare Kapstok ; De Nabootser ; Nieuwjaarswee, enz., enz.

Wie zich eenige genoeglijke uren wil verschaffen mag niet nalaten onzen ALMANAK te koopen. De prijs is in het bereik van ieders beurs

10 CENTIEMEN

KRONIJK VAN DEN DAG

VOOR ONZE LANDGENOOTEN. — Men is begonnen op n. 28 aan de dokken met het lossen van het schip « Thérèse », gansch gevuld met eetwaren en dat ons toegezonden werd door het Kanadeesche volk.

Het grootste gedeelte bestaat uit bloem en zeer vele vaten aardappelen.

Op elk van de kolis is een wit papier geplakt waarop het volgende opschrift in het Fransch staat : « Voor de Belgen, met de bewondering en de sympathie van de bewoners der provincie Nieuw-Schotland »

WIE HELPT ER MEE? — Bij den fotograaf Henri Becker, place Communale, 27, te Molenbeek-Brussel, Schuttershofstraat, 20, Antwerpen, werd eertijds eene lichtteekening gemaakt, voorstellende twee meisjes, blijkbaar gezusters, in eerste-kommuniekostuum, van gelijk maaksel.

De lichtteekening werd door een gevallen Belgische soldaat, tijdens de gevechten rond onze stad, aan eenen Engelschen soldaat overhandigd.

Zoo kwam zij in handen van een Engelschen dagbladschrijver, die haar overhandigde aan eene dame onzer stad, met verzoek aan het geval de noodige ruchtbaarheid te geven opdat de familie alzoo over het lot van den vader zou worden ingelicht.

VOOR ONZE KINDEREN. — Voor eenige dagen hebben we gemeld dat een Nederlandsch Komiteit naar ons land gekomen was met de zending kinderen van de behoeftigste onzer landgenooten naar het edelmoedige Holland over te zenden.

Ongeveer 1600 kinderen zijn reeds vertrokken en het aantal zal, zeer waarschijnlijk, op 5000 gebracht worden.

ONVERDRAAGZAAMHEID. — Niettegenstaande alle krachten moeten vereenigd blijven om onze waardigheid van Belg hoog te houden, gaan de klerikalen steedsl voort partijdig werk te verrichten.

Zoo in de j.l. gemeenteraadszitting te Borgerhout, werd iemand, die de plaats niet toekwam, tot hoofdonderwijzeres benoemd. Er was een kandidaat, Mevrouw K..., die op alle punten de voorkeur moest hebben, en die 32 jaren dienst telde, doch haar man was liberaal... en ze werd effenaf geboycotteerd.

Gevaren der Onderzeeërs

De gevaren, waaraan de onderzeeërs en hunne bemanning zijn blootgesteld, wordt evenzeer overdreven als dit der vliegers. De moderne onderzeeërs blijven niet steeds zooals hunne benaming het zou doen vermoeden, onder water. Er zijn veel meer onderzeeërs, die er voor gebouwd zijn, om bij gelegenheid onder te duiken en verder te varen in ondergedoken toestand, hetgeen eerder den naam van « duikbooten » verrechtvaardigd. Daar ze tot betrekkelijke diepten moeten duiken (soms tot 60 meters) moeten hunne wanden zeer sterk zijn, opdat ze aan de sterke waterdrukking in zulke diepten kunnen weerstaan. Dat geeft hen bij eene botsing met andere schepen een groot voordeel, zoodat het bij zulke aanvaring steeds heel wat erger is voor het ander schip dan voor den duikboot. Het kan soms wel eens onder bijzonder ongelukkige omstandigheden voorkomen, dat een onderzeeër door een groot stoomschip dusdanig wordt geraakt, dat hij eronder geplet wordt. Staan de luiken dan open, dan kan het voorkomen, dat een zoo sterke en snelle waterdrukking volgt, dat een redding onmogelijk is. Toch is dit gevaar juist bij de moderne duikbooten, die ras en sterk opstijgen en zoozeer boven het watervlak uitsteken, uiterst gering.

In het algemeen is het gevaar van botsing voor duikbooten niet grooter, zelfs eerder kleiner als voor andere scheepstypen. Anders echter is het bij een botsing onder water, die voor andere schepen dus niet in aanmerking komen. Bijzonder wanneer de onderzeeër om gelijk welke reden met ingetrokken pereoscoop, in andere woorden, zonder oogen vaart, kan hij dit gevaar soms niet voorkomen.

Dan zijn nochtans de duiktanks, die bezijden de eigenlijke scheepsromp beschut door een sterke buitenwand zijn aangebracht, geheel gevuld, en stellen dus degelijke buffers daar.

Nochtans blijkt het binnenkomen van water 't zij gelijk om welke reden, zelfs wanneer de boot zich boven water bevindt maar tot duiken gereed is, steeds erg gevaarlijk, vooral wanneer de macht der wateruitblazers de sterkte van den waterdruk niet evenaard.. Als verdere gevaren dienen nog beschouwd de olie-ontploffingen, die niet zelden voorkwamen, zoolang men enkel lichte oliemotoren voor de onderzeeërs kon gebruiken, aangezien de lucht bij de voorhanden zijnde temperatuur steeds verdampen en met de lucht een ontplofbaar mengsel daarstellen. Toen werd de zwaarolie motor uitgevonden, en dat behoedde vele menschenlevens.

Ook knalgasontploffingen kunnen bij het laden van akkumulatoren voorkomen en gevaar opleveren. Natuurlijk zijn de ladingsbatterijen der akkumulators van bijzondere ventilatie-inrichtingen voorzien om dit gevaar te vermijden. Maar het ligt in de natuur van alles wat door menschenhanden tot stand kwam, dat zich samentreffende toevallen kunnen voordoen, dat zelfs de voorbeeldigste kontrool- of zekerheidsinrichting hapert. Dat is nu eenmaal op onderzeeërs niet anders dan op gewone schepen. Maar de ondervinding leert nochthans, dat het aantal ongevallen op onderzeeërs aanhoudend vermindert, alhoewel het aantal onderzeeërs bestendig aangroeit. Men leert steeds meer de gevaren te vermijden en ze te voorkomen.

Terechtwijzing

Tengevolge eener drukfout is een zinsnede in de Duitsche logenstraffing betreffende de Fransche beschuldigingen tegen Duitsche troepen, opgenomen in ons blad van eergisteren, verkeerdelijk uitgedrukt. De zinsnede moet luiden als volgt:

« Meermaals werd bevestigd, dat zich gevallen hadden voorgedaan, waarin Fransche soldaten aan hulpelooze Duitsche gewonden door brutale bajonetsteken in het lijf, hoofd en oogen, door kolfslagen of oversnijden der keel en andere schanddaden om het leven brachten. Het opsluiten van gewonden, het vastbinden van onbekwame soldaten aan boomen en palen en van op korten afstand omverschieten, de uitmoording van hulpelooze ambulanciers van uit hinderlagen, afsnijden van geslachtsdeelen, openreten van den buik, uitsteken der oogen, afsnijden der ooren en het vastspijkeren van gewonden aan den grond, talrijke beroovingen van gewonden en dooden — alle deze schanddaden zijn bevestigd (wij drukten verkeerdelijk weerlegd). Waar Fransche troepen kampten, stelden deze daden een beredeneerde getuigenis daar aan, welke zijde de kultuur- en zedenlasteraar te zoeken zijn.

Alle de hierboven aangehaalde schandige daden van Fransche troepen werden door bevedigde getuigenis van geloovenswaardige personen bestatigd en zullen ter gepaster tijd veropenbaard worden als antwoord op de kritiek. D

Proces van een tooneelspeler tegen de Tooneelvereeniging onder het bestuur van Herman Heyermans

De eerste kamer der rechtbank van Amsterdam heeft vonnis gewezen in een procedure van den tooneelspeler C. H. tegen de N. V. Tooneelvereeniging, bestuur Herman Heyermans Jr.

In Augustus was H. niet verschenen op de generale repetitie van : «Een Huwelijk onder het Schrikbewind», hetgeen zijn onmiddellijk ontslag tengevolge had. H. stelde daarop een actie tot schadeloosstelling in tegen de Tooneelvereeniging wegens verbreking van het arbeidscontract. De kantonrechter, M. F. Kranenburg, heeft aan H. de vordering toegewezen en de Tooneetvereeniging veroordeeld tot een schadeloosstelling van 900 gulden, verminderd met 150 gulden, verstrekt voorschot. Van dit vonnis is de Tooneelvereeniging in hooger beroep gekomen en de rechtbank heeft gisteren in dit hooger beroep uitspraak gedaan. Zij vernietigde het vonnis van den kantonrechter, nam aan, dat het wegblijven van de repetitie in strijd was met de arbeidsovereenkomst en veroordeelde H. tot een schadeloosstelling aan de Tooneelvereeniging van 600 gulden vermeerderd met 150 gulden voorschot, benevens tot betaling der kosten ad 185 gulden.

Brussel

Van heden af zal « HET VLAAMSCHE NIEUWS » regelmatig om 3 uren 's middags in gansch Brussel te bekomen zijn aan 5 centiemen. « HET VLAAMSCHE NIEUWS » verschijnt elken dag op vier groote bladzijden.

Verkoopers worden gevraagd en kunnen zich aanbieden in de «Coq Tourné ». Mechelschestraat, 24.

Oorlogstelegrammen

De gevechten in Frankrijk en België.

OFFICIEELE FRANSCHE MEDEDEELINGEN

Parijs, 12 Jan. (Reuter.) — Het officieele bericht van vanmiddag drie uur luidt:.

Op sommige punten van het front van de Noordzee tot de Oise zijn hevige artilleriegevechten geleverd.

Ten noorden van Soissons hebben wij gedeelten van loopgraven vermeesterd.

Op het front van Soissons tot Reims zijn artilleriegevechten geleverd.

De redoute bij Perthes is het toneel geweest van een wanhopig gevecht,dat nog voortduurt.

Twee aanvallen der Duitschers op de Maasheuvels zijn afgeslagen.

Op het overige front is de toestand onveranderd.

Parijs, 12 Jan. (Reuter.) — Officieel bericht van 11 uur 's avonds:

De vijand heeft ten noordoosten van Soissons den geheelen nacht de stellingen op het plateau van Perrières en bolwerk 132 hevig gebombardeerd en is heden, om laatstgenoemd punt te heroveren, tot een belangrijken aanval overgegaan. Het resultaat daarvan is nog niet bekend.

cGen ander feit van beteekenis heeft zich voorgedaan.

«Het Volk» verneemt uit Duinkerken: Er gaat thans geen dag om, of er wordt boven deze plaats gevlogen, soms komen er zelfs bij hevigen wind drie, vier vliegers tegelijk. Het bommenwerpen gaat op goed geluk af. Als er maar wat vernield wordt, is het doel bereikt. Het station is reeds meermalen getroffen. Verschillende huizen in de buurt zijn ingestort of in brand geraakt. In de voorstad, Malo-les-Bains, zijn verschillende personen door de bommen uit vliegmachines gedood. De Belgische vliegers waagden j.l. Maandag een stoutmoedigen aanval. Beide partijen vlogen zeer hoog. Een gevecht in de lucht ontspon zich, waarbij twee Duitsche en twee Belgische vliegers omlaag vielen.

Men deelt ons mede dat vrijwel alle Belgische rijksambtenaren in Gent op verlangen van de militaire overheid den eed van trouw aan de Duitsche regeering hebben afgelegd.

OFFICIEELE DUITSCHE MEDEDEELINGEN

Westende beschoten door de bondgenoten

Berlijn, 14 Jan. (W. T. B.) — Ambtelijk uit het groot hoofdkwartier:

In de duinen bij Nieuwpoort en ten Z.-O. van Yperen vond een artilleriekamp plaats. Een bijzonder heftig vuur werd door den vijand op Westende-bad gericht, hetwelk spoedig geheel vernietigd was. Vijandelijke torpedo-booten verzwonden zoodra ze onder vuur werden genomen.

In vervolg van den aanval van 12 Januari ten N.-O. van Soissons, grepen onze troepen opnieuw de hoogten van Wrégny en ontnamen de hoogvlakten aan den vijand. In den stroomenden regen en ondanks de diepe doorweekte leem-grond werd tot bij 't invallen der duisternis loopgracht na loopgracht stormenderhand genomen en den vijand tot aan den rand der hoogvlakte teruggedreven. Veertien Fransche officieren en 1,130 man werden gevangen genomen, vier kanonnen, vier machiengeweren en een schijnwerper veroverd. Het was een schitterend wapenfeit onzer troepen onder de oogen van hunnen allerhoogsten krijgsheer.

De gezamentlijke buit tijdens de slagen van 12 en 13 Januari ten N.-O. van Soissons geleverd kwam volgens juiste vaststelling op 3,150 gevangenen, 8 zwaar kanonnen, 1 revolverkanon, zes machiengeweren en ander materieel.

Ten N.-O. van het kamp van Châlons vielen de Franschen gisteren voor- en namiddag met sterke krachten ten O. van Perthes aan, drongen op eenige plaatsen tot onze loopgraven door, werden echter door heftige tegenaanvallen en onder zware verliezen naar hunne stellingen teruggeslagen. Ze lieten 160 gevangenen in onze handen.

In de Argonnen en Vogezen viel niets van beteekenis voor.

ROND VERDUN

De « Temps » ontvangt van den burgemeester eener plaats in Oost-Frankrijk de volgende mededeelingen omtrent de gebeurtenissen, die zich rond Verdun afgespeeld hebben en omtrent het leven van de soldaten in de groote vesting:

Gedurende den veldtocht van 1914 heeft de vesting Verdun een overheerschenden rol gespeeld. Zij heeft het offensief van den vijand tegengehouden. Zij heeft door onze legers krachtig op zijde te versterken geholpen ze na de overwinning van de Marne voort te doen rukken. De vesting-artillerie, in sectoren verdeeld, steunde de bewegingen der infanterie met haar zware kanonnen en de genie, die steeds meer verschansingen en bastions opwierp, slaagde er spoedig in de macht van de vesting te vertienvoudigen door geïmproviseerde versterkingen. Den 8en September echter weet het Duitsche leger zijn omsingeling te vernauwen, de forten Bois-Bourru en Marre worden gebombardeerd. Eenigen tijd later krijgt het fort Douaumont zijn aandeel van de granaten. Het fort Génicourt, dat de onvergelijkelijke verdediging van het fort Troyon steunde, wordt op zijn beurt onder schroot bedolven.

In dezen tijd verdubbelen de Duitsche vliegers hun tochten boven de vesting en werpen een masa bommen; een valt er op een dag midden in de stad in de Maas en doodt 300 kilo visch, tot vreugd van de zieken in de hospitalen; een andere gaat van den zolder tot den kelder door het huis van den heer Glouter, in een der buitenwijken. Tot dusver hebben de fameuze bommen echter niemand getroffen. Ik spreek niet van de pijpjes en de papieren, die de Duitsche vliegers bij hoopen laten vallen. Ik deel alleen mede, dat wij op Kerstmis een aardigen wedstrijd gezien hebben: een Duitsch vlieger had twee bommen op Verdun geworpen en de kanonnen van onze forten trachtten den onversaagde te bereiken, toen het plotseling zeer stil werd. Pegoud was op zijn eendekker opgestegen en schoot op den Duitscher met zijn machine-geweer. Toen volgde er een dolle wedvlucht, totdat het Duitsche vliegtuig achter montfaucon verdween, door een laatste salvo uit het fort van Bois-Bourru begroet. Sedert hebben wij geen Duitsch vliegtuig gezien.

Men heeft in het begin van den oorlog zooveel aan te merken gehad op onze vesting-artillerie, dat wij nu eens moeten zeggen dat zij gepresteerd heeft — vooral rond Verdun — om dat elitewapen — zoo dat noodig was! — in zijn eer te herstellen, dat wapen, waarbij de wetenschap, de koelbloedigheid der officieren zich vereenigen met den moed en de zeldzame kracht der manschappen, die dikwijls op den zwaarsten arbeid zijn aangewezen en door hun speelgoed van verscheidene duizenden kilos tot de moeilijkste verrichtingen gedwongen zijn.

Verdun is door zijn spoorwegen steeds in verbinding geweest met het overige deel van Frankrijk.

Het garnizoen heeft steeds zijn brieven geregeld gekregen; het personeel van de posterijen en de wagenmeesters hebben zich buitengewoon toegewijd en handig getoond. Aan het station zijn een massa paketten ontvangen, die alle hun bestemming goed bereikt hebben.

Hoe wij geïnstalleerd zijn? Zoo goed en zoo kwaad als 't kan. Sommigen zijn buiten een dorp en kunnen een gastvrije schuur vinden, anderen kampeeren op het open veld in groote gaten, die met boomstammen bedekt zijn; wij zijn midden in een bosch, in kolenbrandershutten, onderdak gebracht. We hebben het niet koud, zijn heel vroolijk. Een ding is lastig: in onze kampen wemelt het van de muizen, die op onze kruimels afkomen en 's nachts boven op ons een alleronaangenaamste cakewalk dansen als wij inslapen!

Het voedsel is goed en overvloedig. De koks weten het menu heel wat te varieeren en, daar ze de eeuwige rijst met allerlei sausen weten te vereenigen, slagen ze er in onze magen niet te vermoeien. Bijna iederen dag is er versch vleesch en de bouillon is uitstekend. De officieren stellen veel belang in onze voeding.

Alles te zamen genomen is het moreel van het garnizoen uitstekend en er is een buitengewone kameraadschap onder de manschappen. Ik lig in bed naast een wethouder van een klein industriestadje uit het Noorden, een echten socialist... in het burgerlijk leven! Hier is er onder ons geen verwoeder en meer overtuigd vaderlander!

TAUBE NEERGEHAALD

Parijs, 13 Jan. (Reuter.) — Er wordt hier verhaald,hoe Zondag bij Amiens een Taube naar beneden is geschoten door een van de bekwaamste Fransche vliegers.

Het eerste schot trof den Duitschen officier-waarnemer, die later een zoon van generaal von Falkenhayn, den chef van den Duitschen generalen staf, bleek te zijn, in het hart en doodde hem onmiddellijk. Het tweede en het derde schot uit het Fransche vliegtuig troffen den Duitschen bestuurder, het vierde de machine, zoodat het toestel moest dalen.

NIEUW OFFENSIEF DER VERBONDENEN

Volgens de « Daily News » wordt het meer en meer zichtbaar, dat de aanvoerders der verbondene legers meer en meer laten blijken, dat zij den stelling-strijd willen opgeven en een andere oplossing zoeken. De Engelschen hebben met dit doel talrijke troepen aangevoerd.

Het voornemen van de Engelschen zou er in bestaan stelling te nemen op den Zuidelijken oever van het Nieuwpoort-kanaal (van Nieuwpoort naar Oostende. Dit voornemen heeft enkel dan nut ingeval het Zuidelijke deel nabij Dixmuiden of Rousselaere bijval moest hebben, en zelfs in dit geval zal het plan tijd en vele offers vragen. Overigens wordt het in de loopgraven, in het overstroomd gebied, onhoudbaar zoo voor de eenen als voor de anderen.

De strijd tusschen Duitschers-Oostenrijkers en Russen

OFFICIEELE RUSSISCHE MEDEDEELING

Petrogrado, 12 Jan. (Pet. Tel.-Ag.) — Mededeeling van den grooten generalen staf:

Op het linker Weichselgebied hebben de Duitschers in den nacht van den 11den op den geheelen daarop volgenden dag hun pogingen van den laatsten tijd, om met kleine afdeelingen in verschillende streeken aan te vallen, voortgezet. Al deze pogingen werden echter verijdeld.

Een meer hardnekkig, hoewel mislukt, offensief ondernamen de Duitschers in de streek van het dorp Sucha, waar wij gisteren vier malen werden aangevallen, en bij de hoeve Mogely, waar zij twee aanvallen deden.

Gisteren, bij het aanbreken van den dag, naderden onze verkenners de Duitsche loopgraven op zeer korten afstand en overstelpten die men handgranaten.

Op de overige fronten geen verandering.

OFFICIEELE OOSTENRIJKSCHE MEDEDEELING

Weenen, 13 Jan. (W. T. B.) — Het is volkomen onwaar dat, zooals een Russisch blad heeft gemeld, de vesting Przemysl op 10 December een parlementair naar den vijand gezonden heeft.

Het bericht heeft enkel ten doel de volkomen machteloosheid der Russen ten overstaan der vesting te bewijzen.

OFFICIEELE DUITSCHE MEDEDEELINGEN

Berlijn, 14 Jan. (W. T. B.) — Ambtelijk uit het groote hoofdkwartier:

Ten Z.-O. van Gumbinnen en ten O. van Lotzen werden russische aanvallen afgeslagen waarbij meerdere gevangenen werden gemaakt.

In Noord-Polen is de toestand onveranderd.

In Polen, ten W. der Weichsel, werden onze aanvallen voortgezet.

Op den Oost-Pillica-oever deed zich niets bijzonders voor.

SYMPATHIE TUSSCHEN SOLDATEN DIE ELKAAR BEVECHTEN

Londen,, 13 Jan. — Aan de «Daily News» uit Petrogrado:

Toen de Russen bij Rawa een stelling met draadversperringen veroverden, vonden zij daags daarop een groot stuk op draad gespannen zeildoek, in den vorm van een aanplakbiljet, waarop den Russischen soldaten het voorstel werd gedaan om vrienden te worden. In groote letters was geschilderd de verklaring, dat verdere tegenstand nutteloos was. De Duitschers behandelden de Russische gevangenen met broederlijke vriendelijkheid en verschaften hun werk om veel geld te verdienen. De proclamatie bood den Russischen soldaten zeven roebel voor elk geweer aan en behelsde nog, dat wanneer de Russen naar de eerstvolgende stelling kwamen en de handen opstaken, zij als vrienden zouden worden ingehaald. Dergelijke pogingen om den strijdlust van de Russische soldaten te temperen, werden op verschillende plaatsen ondernomen. Op den Russischen Kerstdag wilden twee of drie Duitschers ongewapend met kistjes sigaren en pakjes naar de Russische loopgraven komen. Toen de pakjes geopend werden, bleken zij broederlijke ontboezemingen te bevatten, volgens welke de oorlog aan een verschrikkelijk misverstand te wijten was en de Duitschers den strijd met hun vijanden in het Westen tot het laatst zouden doorzetten, doch de Polen en Russen vrienden waren en sigaren en nog betere zaken zouden krijgen, indien zij naar de Duitschers overliepen.

De vijandelijkheden van Turkije

Londen, 12 Januari. — Aan de « Daily Telegraph » is onder dagteekening van Maandag uit Petrogrado een samenhangend relaas gezonden omtrent het Turksche offensief in den Kaukasus en zijn mislukking te Ardahan en Sarykamysj. Het is afkomstig van een correspondent te Tiflis van de Beurscourant. Enver pasja had een veldtochtplan tot omsingeling van den Russischen rechtervleugel uitgewerkt, doch het is op een nederlaag uitgeloopen. Het gevolg was dat niet de rechtervleugel der Russen, maar zijn eigen leger omsingeld raakte.

Het gevecht bij Sarykamysj, dat 12 dagen duurde, is niet alleen geëindigd met het verlies van het negende en tiende Turksche legerkorps, doch ook van verscheidene regimenten van het achtste. De Turken wilden terugtrekken, doch de wegen waren achter hen afgesneden. Ze zagen zich van alle zijden omsingeld door den ijzeren ring van de Russische artillerie, die de hoofdrol in deze Russische overwinning heeft gespeeld; een onophoudelijke verwoede aanvallen der Turken het hoofd heeft geboden en de aanvallers met een vernietigend vuur heeft teruggeslagen. De Russische infanterie werd niet groote kundigheid aangevoerd. De cavalerie voltooit nu de groote strategische overwinning door den vijand te vervolgen en de vluchtende troepen uit elkaar te slaan. Het is geen geheim dat de Turken de omsingelingspoging hadden ondernomen in het geestdrittige vertrouwen dat zij, zoo niet vandaag, dan toch morgen Tiflis en Koetais zouden binnenrukken, waar zij zich dan voorgoed zouden kunnen nestelen. De Turksche officieren die gevangen genomen zijn trachten dit niet te betwisten en op verscheidene soldaten zijn brieven gevonden, waarin zij naar huis schrijven: « Wij zijn op weg naar Tiflis en hopen op z'n laatst Donderdag de stad binnen te trekken. »

OFFICIEELE RUSSISCHE MEDEDEELING

Petrogrado, 12 Jan. (Pet. Tel.-Ag.) — Mededeeling van den generalen staf van het Kaukasische leger:

In de richting van Olty wordt het hardnekkige gevecht met de Turksche achterhoeden aan de Oltysou en meer westelijk voortgezet.

De verwoede strijd in de streek van Karaoergau duurt voort en neigt ten onzen gunste.

Gisteren maakten wij het 92ste regiment infanterie, ter sterkte van 11 officieren, 3 geneesheeren en ongeveer 1500 soldaten, gevangen. Bij de verovering van een berg op Turksch grondgebied hebben onze troepen zich meester gemaakt van een vijandelijk kamp met een magazijn schietvoorraad voor geschut en geweren.

Ter Zee

IN DE ZWARTE ZEE

Petrogrado, 12 Jan. (Pet. Tel.-Ag.) — Volgens de nadere berichten over het zeegevecht op 4 dezer bij Sinope heeft het Russische geschutvuur aanmerkelijke schade toegebracht aan den kruiser «Medjidieh», ofschoon deze wist te ontsnappen. Het stoomschip «Maria Posetta», dat door den Turkschen kruiser werd geëscorteerd en dat een lading naphta voor Trebizonde aan boord had, werd in den grond geboord.

Op 6 dezer ontwaarde onze vloot 's nachts de kruisers «Breslau» en «Hadeux». Deze staakten het vuur en verdwenen in de duisternis.

In de baaien van Soermene en Riza vernielden wij 51 vijandelijke vaartuigen. De beschieting van de haven van Hope, die een proviandbasis is voor het land aan gene zijde van de Tsjoroch, heeft een reeks branden doen ontstaan.

DE HINDERNISSEN DER NOORSCHE SCHEEPVAART

De kapitein van de Noorsche stoomboot «Handchen», uit Högesund, die uit Engeland te Stockholm is binnengevallen, vertelt in de «Aftenposten» de volgende geschiedenis. Het schip moest de Engelsche haven Blyth, aan de monding van de rivier van denzelfden naam in de Noordzee, aanloopen en seinde om een loods. De loodskotter kwam echter niet naar buiten. Het was zeer stormachtig weer, de stoomboot had een defect aan de machine en kon niet langer voor de kust wachten, zonder gevaar te loopen, op strand gezet te worden; daarom trachtte de kapitein zonder loods de haven te bereiken, ofschoon dit door de Engelsche overheid verboden was. Alles ging goed, totdat het schip voor de pier kwam. Toen werd het door soldaten hevig beschoten.

De kogels vlogen de bewoners om de ooren; een trof er de uniformpet van den kapitein en de eerste machinist was bijna gedood; een kogel vloog hem langs de borst. Officieren en manschappen op de commondabrug knielden, doch verlieten hun post niet en het gelukte hun met het schip behouden tot aan het havenhoofd te manœuvreeren. Eerst toen hield de beschieting op. In 't geheel werden er wel 60 tot 70 schoten afgevuurd. Het schip is op verscheidene plaatsen beschadigd.

Door het ingrijpen van een scheepsleverancier te Blyth bleef de kapitein gespaard voor verdere onaangenaamheden van den kant der Engelschen. Toen het schip den haveningang passeerde, voerde het naast de loodsvlag de Noordsche vlag.

STOOMSCHIP OP EEN MIJN GELOOPEN

Londen, 12 Jan. (Reuter.) — Naar de «Evening News» uit Bergen verneemt, is het stoomschip «Castor» van 1,200 ton, varende onder vlag, in den mond van de Elbe op een geloopen en gezonken.

(De «Castor», een Finsch stoomschip van 1,200 ton bruto, 731 ton netto, behoorde aan de Finska Augf. Aktieb. (L. Krogius), te Helsingfors. — Red.)

Buitenland

ROEMENIE

Londen, 13 Jan. — Aan de «Times» wordt dd. eergisteren uit Sofia geseind:

Ofschoon Roemenië blijkbaar tot een eindbeslissing is gekomen en de veldtocht over 't algemeen tegen het midden van de maand Februari verwacht wordt, koestert men in wijden kring de verwachting, dat de Roemeensche gezant in Bulgarije, die zich op het oogenblik te Boekarest bevindt, binnen kort terug zal keeren met omlijnde voorstellen. Naar men hoopt, zullen deze de totstandkoming van een vergelijk tusschen de twee landen bevorderen. De teruggave van de steden Dobritsj en Baltsjik met omgevende gebieden zal waarschijnlijk worden aangeboden, doch zou de overeenkomst ongelukkigerwijze blijken niet tot stand te kunnen komen, dan heb ik reden te gelloven, dat Roemenië de eenige gelegenheid, om zijn nationale wenschen te verwezenlijken,niet zal laten voorbijgaan.

Een der oorzaken voor de tijdelijke aarzeling van het koninkrijk was de onzekerheid over de politiek van Italië. Gedurende de laatste maanden zijn echter de vriendschappelijke betrekkingen tusschen de twee Latijnsche Staten nauwer toegeknoopt. De bezetting van Walona door Italië werd in Roemenië algemeen goedgekeurd, omdat daardoor het gevaar voor de Roemeensche actie wordt verminderd en de oorlog er zeer door zal worden verkort. Roemenië is als een kleine Staat natuurlijk afkeerig van een langdurigen strijd, die zijn hulpbronnen zou uitputten.

DE LIJKDIENST VAN CONSTANTE GARIBALDI

Rome, 12 Jan. (Reuter.) — De lijkkisten met het stoffelijk overschot van Constante Garibaldi en Lamberto Duranti, die in Frankrijk zijn gesneuveld, zijn hier vanochtend, vergezeld door een sergeant en een soldaat van het Garibaldiaansche legioen, aangekomen.

Ondanks het regenachtige weer, was een groote menigte buiten het station verzameld, w. o. vele Garibaldianen in rooden rok.

Op het perron waren generaal Ricciotti Garibaldi, zijn vrouw en dochters en verscheidene afgevaardigden. De Fransche gezant was ook vertegenwoordigd; verder was een militaire afvaardiging, door den Franschen minister van oorlog gezonden, aanwezig.

Alle familieleden van Garibaldi kusten de pet van den gesneuvelde, die daarna werd gelegd op de lijkbaar, welke met de Italiaansche en de Fransche vlag en met den Garibaldiaanschen rooden rok en met bloemen was gedekt.

GRIEKENLAND

De Grieksche minister van buitenlandsche zaken heeft in een gesprek met een man van de Pesti Hirlap, gezegd, dat Griekenland er geen belang bij had, om een nieuwen oorlog te beginnen. Met Albanië wenscht het in vollen vrede te leven, met Servië heeft het een militaire overeenkomst, die alleen op den Balkan betrekking heeft, met Turkije bestaat geen geschil, met Bulgarije zijn de betrekkingen normaal, met Roemenië is de vernouding hartelijk. Griekenland wil de orde op den Balkan handhaven en geen oorlog voeren.

---

von BETHMANN-HOLLWEG

De Duitsche rijkskanselier is een der eenvoudigste en terugnoudendste mannen van Duitschland. Hij lijkt heelemaal niet als den kanselier van zoo'n groot rijk, maar eerder van een der kleine Duitsche Staten uit den tijd van Goethe en Schiller. De eenvoud zijner levensgewoonten is zelfs spreekwoordelijk geworden. Wanneer er iemand hem aanspreekt heeft hij steeds het verraste wezen van een man die in diepe gepeinzen was verzonken. von Bethmann-Hollweg schijnt de muziek, de letterkunde en de kunst meer te beminnen dan de moeilijke diplomatie. In de schilderkunst geeft hij de voorkeur aan de Hollandsche schilders; in de muziek is Brahms zijn lievelingskomponist. Maar de hoogste liefde van den kanselier is toch zijne boeken. Zijne privaatbibliotheek, een zonnige zaal die van den grond tot de zoldering met boeken schijnt opgevuld, is zijn geliefkoosd oord. De smaak van Dr von Bethmann-Hollweg is geheel verschillend van dien van den vroegeren rijkskanselier,von Bülow, die de elegante letterkunde verkoos. De huidige kanselier mint noch de gedichten van Merimée, noch die van Carducci, door von Bülow eens als den eersten modernen dichter beschouwd. von Bethmann-Hollweg leest Kant, wiens «Kritiek van het reine vernuft» hij nevens de werken van Aristokles en Plato stelt. De kanselier houdt zich ook wel met godsdienstige studiën bezig en met de godsgeleerdheid, want hij is een zeer godsdienstig mensch. Men ziet het den rijkskanselier aan, dat hij een Branbeburger is, evenzeer als dat zijne karaktervolle oogen met den diepen, treurigen blik den geloovigen Christen onthullen. 't Lijkt heel geen politieker noch een gebieder. Wel integendeel!

UIT FRANKRIJK

Parijs, 12 Jan. (Reuter.) — President Poincaré is Zondagavond met minister Augagneur naar Parijs vertrokken. Hij heeft een vaandel uitgereikt aan een brigade marine-fuseliers. Hij wenschte de troepen geluk met de lauweren op het slagveld behaald. Wekenlang — zeide hij — hebben de troepen aan de vinnige bloedige worsteling deelgenomen, niet tellende de terreinmoeilijkheden, de verwoestingen door het vijandelijke vuur, niet tellende vorst, regen en overstrooming.

De president is vervolgens naar Cassel, Hazebroeck en Atrecht gegaan en heden-ochtend te Parijs teruggekeerd.

UIT ENGELAND

Londen, 12 Jan. (Reuter.) — In een verslag omtrent bizondere werkzaamheden van het departement van binnenlandsche zaken, wordt opgemerkt, dat de vrees voor een uitgebreide ontreddering van den handel, hier en daar in 't begin van den oorlog gekoesterd, niet is verwezenlijkt. De in sommige streken en in zekere takken van particuliere nijverheid verwachte werkloosheid is veel minder ernstig geweest dan men had gedacht. Het is daarom totdusver niet noodig geweest om zware eischen te stellen aan het nationale stenfonds ter leniging van nood onder de burgerlijke bevolking. Er is tot heden in 't geheel niet meer dan 158,266 pond sterling behoeven te worden uitgekeerd.

Londen, 12 Jan. (Reuter.) — De opstopping in de haven van Londen, te wijten aan verschillende oorzaken in verband met den oorlog, die de haven bedrijviger dan ooit heeft gemaakt, wordt geleidelijk minder en het aantal schepen die te Gravesend op ruimte in de havens liggen te wachten, neemt snel af. Het aantal werklieden in dienst van het havenbestuur bedraagt thans 7000, tegen 4000 in Januari 1914. Alle arbeidskrachten die te krijgen zijn, zijn bezig met het bouwen van hulploodsen voor den opslag van de buitengewoon groote hoeveelheid aangevoerde goederen.

Op het oogenblik zijn de meeste werklui in de haven bezig met het lossen van ladingen wol. Toen de Australische troepen werden overgebracht en de «Emden» nog den overzeeschen handel bemoeilijkte, was er zoo goed als geen Australische wol aangevoerd Nu komt er zooveel te meer binnen en bij de volgende maandelijksche veiling zullen 160,000 balen worden aangeboden.

Het havenbestuur hoopt, dat aan 't eind van deze maand de toestand in de haven aanmerkelijk verbeterd zal zijn.

HET BRITSCHE RIJK

Londen, 12 Jan. (Part.) — De «Daily Telegraph» ontvangt een telegram uit Johannesburg,gedagteekend van Maandag, volgens hetwelk het blijkens mededeeling van de «Sunday Times» zoogoed als zeker is dat de conferentie van vertegenwoordigers uit de verschillende deelen van het Britsche Rijk tot het volgend jaar zal worden uitgesteld.

De bladen van den Rand drukken op een in 't oogvallende plaats een brief af van Sam Evans, die tegen dit uitstel in verzet komt. Hij beweert dat de oorlog wel verre van moeilijkheden in den weg te leggen een machtige reden is voor het houden van de conferentie en wijst er op dat de overzeesche gewesten van het Rijk stem behooren te hebben in de regelingen welke er na het sluiten van den vrede zullen worden getroffen.

Aftreden van Graaf Berchtold

Het « Fremdenblatt » deelt de volgende nota mede:

De minister van buitenlandsche zaken graaf Berchtold, die reeds over langen tijd aan Z. M. het verzoek had gericht hem uit zijn ambt te ontslaan, heeft dit verzoek nu hernaald.

Het heeft den keizer behaagd dit verzoek in te willigen.

Weenen, 14 Januari, v. m. (Wolff.) — Volgens we uit toonaangevende kringen vernemen, had het aftreden van graaf Berchtold als minister van buitenlandsche zaken een zuiver persoonlijke reden. De richting der Oostenrijk-Hongaarsche politiek blijft absoluut onveranderd.

---

14 Januari, n. m. (Wolff.) — Het is algemeen bekend dat graaf Berchtold, toen hij voor ongeveer drie jaren tot den verantwoordelijken post van minister van buitenlandsche zaken werd geroepen, dezen enkel zeer ongaarne en slechts op den dringendsten wensch des keizers, en tot vervulling van het voorstel vanwege den stervenden graaf Aerenthal, aannam. Graaf Berchtold beschouwde er zich reeds lang mede, zijn ambt neer te leggen, maar de voortdurende zeer ernstige tijden hielden hem zulks niet toe. Immers de Italiaansch-Turksche oorlog, twee Balkan-oorlogen met de Londensche Conferentie en nu eindelijk den wereldoorlog vielen allen tijdens zijn ministerie voor. Graaf Berchtold vond aldus geene mogelijkheid zich uit het landsbestuur terug te trekken, tot gewichtige persoonlijke redenen hem ten laatste toch aanzetten, om nogmaals bij den keizer om zijn ontslag te verzoeken. De monark besloot eindelijk, de persoonlijke redenen in aanmerking nemende, het aftreden aan te nemen. Kan men in de diplomatie moeilijk van een oogenblik rust spreken, zoo geloofde men nu dat het juiste tijdstip was aangebroken. Men beoordeelt den politieken en militairen toestand dusdanig, dat het den opvolger van graaf Berchthold op zij nbest gegeven is, het moeilijke ambt aan te nemen.

Berlijn, 14 Januari. (Wolff.) — Bij de bespreking van het aftreden van graaf Berchthold als minister van buitenlandsche zaken van Oostenrijk-Hongarije brengen de huidige bladen een hooge hulde aan den verdienstelijken ijver van den afgetreden minister en loven vooral zijn trouw aan den band.

De « Lokal-Anzeiger » schrijft:

« Eerst na den oorlog zal men kunnen schatten en naar verdienste beloonen al hetgeen graaf Berchthold in deze noodlottige zware jaren gedaan heeft. Steeds bleef zijne vriendelijke gezindheid tegenover het boodgenootschap boven allen twijfel verheven, gezindheid die hij bij alle verhandelingen tot behoud van den Europeeschen vrede liet blijken. »

M. V. BURIAN NIEUWE MINISTER

Weenen, 14 Januari. (Wolff). — De « Wiener Zeitung » veropenbaart een keizerlijk handschrift aan Fr. v. Burian, hetwelk dezen tot minister van het Keizerlijk huis en van Buitenlandsche Zaken benoemt en hem het voorzitterschap van den algemeenen ministerraad toevertrouwd.

Aardbeving in Italië

LATERE BERICHTEN

Rome,13 Januari. — Er werd bestatigd dat de schade veroorzaakt door de aardbeving te Avezzano, Celano, Callamels en Cerchio uiterst zwaar zijn. Alle verbindingen zijn onderbroken. De eerste hulp werd per auto uit Rome toegezonden. Verdere omvattende hulpmaatregelen zijn aangekondigd. Volgens de laatste berichten uit de provintie, betreurt men in de gemeente Bussi zes dooden en meerdere gewonden. In Castelvechio werd een persoon gedood, talrijken gekwetst. In Sanfilice telde men vier dooden en vele gewonden. In de naburige gemeenten Foggio en Picenza is het aantal dooden en gewonden nog niet vastgesteld. Er zijn naar de getroffen dorpen troepen afgereisd om hulp te verleenen.

In de totaal verwoeste stad Avezzano werd een voorloopig telegraafbureel ingericht. In Peskaserali werden 10 menschen gedood en 15 gewond.

In Rome is den vorigen nacht een trein met eenige honderden gekwetsten uit Avezzano en Tagliacozzo aangekomen. Velen daarvan zijn zwaar gekwetst, een hunner bezweek onderweg. Bij het overvoeren der gekwetsten van de straten naar het gasthuis waren er afgevaardigden van de staats- en stadsbesturen aanwezig.

Amerikaansche hulp voor Russisch Polen

Berlijn, 13 Januari. (Wolff). — Onder titel « De Amerikaansche oorlogshulp-kommissie en Russisch Polen » schrijft de « Norddeutsche Algemeine Zeitung »:

« Volgens we vernamen zijn de voorzitter en eenige leden van de oorlogskommissie in Washington door Rockefeller gesticht en de bestuurder van het Amerikaansche Roode Kruis, Ernest Bickmell, alhier aangekomen, nadat ze zich over de werking der Amerikaansche komiteiten voor de bezorging der levensmiddelen in België ter plaatse hebben ingelicht. De heeren, die zoowel in de binnenlandsche als buitenlandsche rijkskringen werden ontvangen, uitten den wensch zich ook in te lichten over de bezorging der levensmiddelen in het deel van Russisch Polen door de Duitschers bezet. Tot dit doel zullen ze met den bevoegden sectie-overste van het binnenlandsche rijkshuis en een officier, afgevaardigd door den opperbevelhebber der Duitsche troepen in Russisch Polen kortelings in deze streken een omreis doen.

Brusselsche Indrukken

Verloren Maandag

Deze maal ging de Verloren Maandag kalm en ongemerkt voorbij. Waar op andere jaren de straten vol waggelende zattekulle waren, wier sporen men 's anderdaags op de straatkanten vond, ging het er nu veel deftiger aan toe, dank bijzonder aan de herbergiers die in grooten getalle de jaarlijksche « voor-niet-zuiperij » hadden afgeschaft en het bedrag in de kas van een of ander liefdadig werk storten.

Te Vorst had de burgemeester een oproep gedaan aan de bevolking om nu, minder dan ooit, dien dag te vieren, en aldus te toonen dat de Vorstenaren waardig blijven in de huidige droevige omstandigheden.

Te Elsene zond de burgemeester aan de herbergiers een plakkaart waarop het bedrag stond gemeld van de gestorte som, en dat aan de vitrien werd opgehangen. De burgervader mocht zich alhier bijzonder verheugen in talrijke toetredingen.

En te Ste-Agatha Berchem? Tot mijn spijt beken ik dat in dit, mijn dorp, er veel zag die « ze dapper hadden vlaggen ».

Petrol te Anderlecht

Wat zijn er toch gelukkige menschen op de wereld! Terwijl ik hier bij een oordjeskaarsken zit te schrijven, komt mijn een vriend te vertellen dat de inwoners van Anderlecht van af 11 tot 15 dezer petrol kunnen krijgen van de Gemeente, aan 35 centiemen den liter, en ook nog van 18 tot 21 Januari.

Zijn me dat «chançards!» En zeggen dat mijn bougie weeral uitgeblazen wordt door den tocht eener deur!

Vrouw, een steksken!

Een aanslag op den spoorweg

Te Anderlecht werden 72 tijdelijke agenten benoemd, en wel bij opvordering van 't Duitsch goevernement. Ziehier hoe zulks gebeurde:

Op 24 December ll. werd een aanslag gepleegd aan den ijzerenweg op de gemeente Anderlecht, aanslag waarvoor de gemeente verantwoordelijk wordt gesteld. Wel werd er eene aanhouding gedaan, doch het onderzoek is nog niet geëindigd; en nu eischt het Duitsch bestuur dat een zeker getal agenten ter harer beschikking gesteld wordt om, gezamentlijk met de Landsturm, den dienst in te richten op Anderlecht voor het bewaken der spoorbaan.

Ieder der agenten dezer ploeg zal 3 fr. daags ontvangen. De dienst begint te 8 ure 's avonds, onder den kontrool der Duitsche militaire overheid.

Zooals men ziet komen zulke aanslagen de Gemeente duur te staan; en als men denkt aan wat te Gent gebeurde, komt Anderlecht er nog goedkoop van af.

Het gas te Brussel

Uit het verslag der gasfabriek voor 1913 blijkt dat de regie dezer uitbuiting aan de gemeentekas 2,262,062 fr. opbracht, dat er 131,007 ton kolen gebruikt werden, 29,625 gestoestellen werden verhuurd, er waren 7,415 lantaarns en 8,419,621 kubieke meters werden verbruikt voor de verwarming.

Dat kan nogal tellen! Maar of het verslag voor 1914 ook zoo schitterend zal zijn vatl te betwijfelen, evengoed als voor dat van 1915...

Passierschein

Deze week hing bij den ingang der Militiezaal van het Brusselsch Stadhuis een bericht waarbij gezegd werd dat Sint-Niklaas, Lokeren, Dendermonde, Aalst, Gent, Ninove, Geeraardsbergen, Roeselare en Kortrijk de eenige plaatsen zijn in Vlaanderen waarvoor «passierscheine» afgeleverd worden.

Heer Mesdach de Ter Kiele

Deze heer, oud-algemeen procureur van het Verbrekingshof, komt te overlijden in den ouderdom van negentig jaar. Hij werd geboren te Kortrijk. Hij was in 1850 substituut van den Prokureur des Konings bij de Rechtbank van eersten aanleg te Antwerpen en sedert 1895 lid der Koninklijke Akademie van België.

De heer Mesdach de Ter Kiel was een breede geest, die de algemeene achting genoot.

Verzekering tegen oorlogsrisico

Er werd in Brussel eene vereeniging gesticht die, hadde er in Antwerpen vóór het bombardement eene dergelijke zaak bestaan, vele inwoners hadde gevrijwaard van den volledigen ondergang.

Het is eene «Onderlinge Verzekering tegen Oorlogsrisico», en de instelling werkt op de volgende wijze:

Iemand heeft eene verzekingspolis tegen brand van 100,000 fr., b. v. om zich te verzekeren voor dergelijke som tegen oorlogsrisico, betaalt hij bij het ontvangen van de polis der nieuwe maatschappij 100 fr., en, gebeurt er tijdens den oorlog niets in Brussel, dan krijgt hij na den krijg 90 fr. terug. Zoo heeft hij 10 fr. verteert om zich te verzekeren tegen het verlies van 100,000 fr.

Maar, wordt de stad gebombardeerd en gebeurt het dat er verliezen zijn, is dez persoon verbonden tot een maximum van 2,000 fr. Wordt zijn huis kapot geschoten, zoo heeft hij eene goede voorzorg genomen; ontsnapt zijne woning aan de vernieling, dan is het maar juist dat hij zijn deel betale in de algemeene kosten.

En zelfs dan zijn nog die 2,000 fr. niet verloren, daar de maatschappij het geld dat overblijft na het betalen der schadevergoedingen, zal verdeelen onder de leden.

Kan men schooner gedachte vinden? Jammer dat dergelijk iets niet te Antwerpen bestond, een paar maanden geleden...

Bij de colffeurs

Een goed werk wordt alhier verricht door onze «figaro's». Stelt u voor dat hunnen Bond besloten had, over een drietal maanden reeds, iedere week de ronde te doen in de gemeentescholen van Brussel en omtrek om er kosteloos het haar te snijden der arme kinderen. Reeds werden meer dan 6,000 «koppen afgesneden».

't Is dus dank aan dit schoon initiatief dat onze arme kinderen er niet allemaal uitzien als «naartisten», en onze Brusselsche haarkappers verdienen daarvoor den besten dank.

Staatswerklieden!

De goede gedachten welke in deze droeve tijden t'allen kanten ontluiken, bewijzen ten beste dat onze burgers hoegenaamd het hoofd niet verliezen, en zij voor alle kwaad met de grootste kalmte een middel weten te vinden dat hunnen praktischen geest bewijst. Zoo zijn er honderde heden die, om de eene of andere reden, geld te goed hebben van het Belgisch goevernement, dat zij natuurlijk niet kunnen bekomen. Al deze lieden, zooals bedienden en werklieden, namelijk die van den ijzerenweg, zullen zich in 't kort kunnen wenden tot eene inrichting welke men bezig is alhier op touw te zetten en welke, in de grootste mate, aan al de verplichtingen van den Belgischen Staat zal voldoen.

De Vreemdelingen

Ik meldde u onlangs dat de te Brussel verblijvende vreemdelingen opgeroepen waren om zich aan te bieden bij de Duitsche overheid. Dit bevel werd nu veranderd, en de goeverneur van Brussel deed daarom volgende plakbrief aanplakken:

« Bij optelling der vreemdelingenlijsten is gebleken dat in Brussel een te groot aantal Franschen aanwezig zijn, om de vastgestelde kontrool op één dag te doen. Ter wijziging van het vroegere bevel moeten alle onderdanen van met Duitschland in oorlog zijnde Staten, «behalve de Franschen», zich aanbieden in de Militaire School, op 12 Januari, te 9 uur voormiddag; voor de melding der Franschen zal een andere dag bekend gemaakt worden.»

Nu vernam ik van verschillende zijden dat vele Franschen deze verandering aanzien als eene zaak die voor hen vol bedreigingen zit; en er zijn er, naar ik hoorde, reeds velen die Brussel verlieten om te gaan... ja, de duivel weet waarheen!

De dd. burgemeester Lemonnier heeft ingevolge bovenstaand besluit de volgende plakbrief verspreid:

« Ten einde onze medeburgers alle moeilijkheden te besparen, hebben wij de eer hen te verwittigen dat de Duitsche overheid oplegt aan al de eigenaars, bijzondere huurders, hotelhouders, herbergiers en houders van gemeubelde huizen, vóór den 14e dezer maand, bekend te maken de namen der vreemdelingen van beide geslachten, meer dan 15 jaren oud, behoorende tot de volgende Staten: Engeland, Frankrijk, Rusland, Servië, Montenegro en Japan.

» In geval van woonstverandering dezer vreemdelingen na den hooger gezegden datum, moeten de belanghebbenden binnen de 24 uren de Kommandatur daarvan verwittigen.»

Zoodat er voor die vreemdelingen geen middel is zich ergens te verbergen...

Bij onze Rechtbank

Op de laatste algemeene (en buitengewone) vergadering van de Rechtbank van eersten aanleg werd de zaak besproken van het teekenen eener verklaring aan het Duitsch bestuur. Deze verklaring bestond enkel in de verbintenis der magistraten «gewetensvol hunne ambten te blijven vervullen». Zulks werd aangenomen, doch de heer rechter de Ryckere stelde voor het besluit aldus op te stellen:

« De algemeene vergadering van de Rechtbank van eersten aanleg te Brussel,

» Oordeelende dat de voorgestelde verklaring ongeschonden laat de waardigheid, de vaderlandslievende gevoelens en de meest gekoesterde hoop der magistraten,

» Is van oordeel dat niets zich verzet tegen het teekenen door de magistraten van gezegde verklaring.»

Voor de huisvrouwen

Iets wat de vrouwen immer aanbelangt, is wel de prijs der verschillende eetwaren. Daarom wil ik dan ook een woordje zeggen over hetgeen ik deze week in de hallen ondervonden heb: Gij, vrouwtje, wier man reeds zes maanden zonder werk is, en voor wie het brood zelfs te duur is, kunt natuurlijk de lekkere ganzen niet koopen die hier 6.50 tot 9 fr. kosten, noch feizanten eten die 3.25 tot 4 fr. gaan; maar ge zoudt misschien wel stokvisch kunnen koopen, dat is soms heel smakelijk en kost te Brussel 0.80 fr. de kilo; ik moet aan de arme lieden natuurlijk niet spreken van hazen van 6 tot 7 fr. 't stuk, maar toch kan het hun belang inboezemen dat wij hier de aardappelen betalen tegen 8 tot 9 fr. de 100 kilo; de ajuinen 0.15 de kilo, wat eerste klas is, met dit weder: een ajuinsoep is niet te versmaden... Ik eet nu ook geen vette Brusselsche kiekens, daar 4.25 tot 7.25 fr. mij te duur valt, maar een wild konijntje van 1.50 tot 1.75 zou ik wel lusten; in afwachting moet ik mij tevreden stellen met een stuk spek dat mijn vrouw kocht aan 2 fr. 20 de kilo... Nu, 't smaakt toch ook goed, met ons zwart brood... De slechte koffie betalen we 2 fr. 40, en er is geen betere te krijgen; zout, 6 centen; rijs, 0.90; erwten, 0.95; boonen, 0.90; vermicelle, 0.85; soda, 0.15; zeep, 0.60. Om ons brood wat meer eetbaar te maken koopen we boter aan 3 fr. 60 de kilo; doch eieren vallen nog wat duur, aan 0.16 fr. 't stuk.

En nu, vrouwtjes, smakelijk hoor!

Jef H.

Van Overzeeshe Profeten

Onder bovenstaanden titel zend een onzer konfraters volgend dichtje, dat wij volgaarne overnemen, in de wereld:

De vluchtelingen in Engeland,
Die vallen ons aan in gazetten,
Waarin zij, in zuiver Beulemans Fransch,
Onzuiveren onzin zetten.

De vluchtelingen in Engeland,
Die schrijven daar slechte vaerzen;
Zij lappen aan land en aan litteratuur
Gelijkelijk hunne laarzen.

De vluchtelingen in Engeland,
Die weten hun mondwerk te roeren,
Zij spellen de les aan iederendeen,
Aan advokaten en boeren.

De vluchtelingen in Engeland,
Die hebben van moed vol hun monden;
Toch liepen zij weg bij 't eerste gevaar,
Zoo spoedig als zij maar konden.

De vluchtelingen in Engeland,
Die hebben daar een goed leven,
Zij flemmen en zwieren, en smalen op wie
Aan d'oevers van 't Scheld zijn gebleven.

De vluchtelingen in Engeland,
Zij weten den krijg te beslechten;
Zij schieten er allerhaastigst van door:
De vijand moet *solo* maar vechten.

De vluchtelingen in Engeland,
Die zullen den vreemdeling vernielen;
Dies toonen zij den veroveraar,
Van over 't Kanaal hunne hielen.

De vluchtelingen in Engeland,
Die willen voor 't vaderland strijden,
Bij sneeuw en ijs, warm achter de stoof:
Meer kunnen zij waarlijk niet lijden.

De vluchtelingen in Engeland,
Die schuilen in veilige hoekjes;
Zij lusten geen bitter oorlogsbrood,
Maar knabbelen Engelsche koekjes.

De vluchtelingen in Engeland,
Wij willen het niemand verzwijgen,
Die winnen niet gaarne in België den kost:
In Engeland kan men dien *krijgen*.

De vluchtelingen in Engeland,
Die missen den blos op de wangen;
Zij wonen voor niet bij den Engelschman,
Maar hier doen zij huishuur ontvangen.

De vluchtelingen in Engeland,
Zijn allervermakelijkste gasten;
Zij deelen wel graag in den *boni* van 't rijk,
Maar schuwen voorzichtig de lasten.

De vluchtelingen in Engeland,
Die zijn over ons niet te spreken;
Zij schelden en schimpen, en wrijven ons aan,
Vooral hunne eigen gebreken.

De vluchtelingen in Engeland,
Die blijven voor niets *responsabel*...
Men stelt zich onwillens de nuchtere vraag:
Misschien zijn ze er niet voor *kapabel* ???

Trekkingen

STAD BRUSSEL

LEENING VAN 1905

115 reeksen, hetzij 2875 obligaties, uitkeerbaar te beginnen van 2 Januari 1915.

R. 29343 n. 10,	uitkeerbaar met	fr.	25,000
R. 8878 n. 24,	id.		2,500
R. 162676 n. 23,	id.		1,000
R. 8878 n. 14,	id.		500
R. 11377 n. 14,	id.		500

Uitbetaalbaar met 200 frank:

Reeks	N.	Reeks	N.	Reeks	N.
6697	5	56712	17	93727	23
125386	14	12714	19	58300	3
100596	20	127840	8	27250	13
58300	15	106012	5	138618	15
29251	9	69005	24	115520	8
141665	9	29251	19	76147	23
121753	15	145438	9		

Volgende reeksen zijn uitkeerbaar met 110 frank:

1974	3773	5382	6697	8878
8987	10964	11377	11716	12251
22091	26964	27250	27791	29251
29343	30652	33665	35595	30295
42612	45628	49615	49943	50060
51274	53089	53771	56713	58300
61780	63214	64648	65050	67191
67489	67923	67953	69005	71176
71509	73090	76147	78501	78654
81215	82326	84976	86573	87294
87659	88754	91008	93727	96206
98302	98457	100596	101356	102548
103062	103404	104889	105664	105901
106012	109901	111437	113066	114726
115096	115520	115545	121753	121754
122088	125386	125929	127840	128220
129162	129438	130847	132127	133186
136292	138818	138673	138724	141665
142979	142746	143003	145438	146324
146417	146695	148472	149356	151069
150142	153780	154127	155060	155247
155792	155990	156885	157496	159729
162394	162676	162905	164575	165731
125386	14	12714	19	58300 3

Vlaamsche
SCHEURALMANAK
1915
DE HUISVRIEND
LANGS 2 KANTEN GEDRUKT
bij al onze verkoopers te bekomen aan
15 CENTIEMEN
Voortverkoopers wenden zich hoek Nationalestraat, 154 Antwerpen.

Stadsnieuws

SPOEDIG GEVRAAGD
15 verkooper, kunnende goed roepen, om standplaatsen te doen met « Het Vlaamsche Nieuws » te Antwerpen. Vast loon verzekerd.
Zich aanbieden op onze bureelen ROODESTRAAT, 44.

In het CAFE ANSELMO, Constant Van Weddingen, Anselmostraat, 2 drinkt men het beste gerstenbier.

Diefstallen. — Eene partij kleedingstukken werd ontvreemd ten nadeele van M. P. Van Dade, wonende Amandstraat,

— Ten nadeele van M. Frans Gysels, van Oesterloo, heeft men op den Grooten Steenweg drie klompen boter ontvreemd. Een man H., genaamd, werd in de Vredestraat in bezit van den buit aangetroffen.

— Aan de dokken hebben onbekenden de koperen koppen van de gastoestellen gerooid.

— Een leeglooper, die de kar en het paard van M. Gathoen, wonende te St. Gillis bij Brussel gestolen had, is door de politie aangehouden.

RHEINGAU, Café-Restaurant, Alg. Bodeker, Meir, 1. Goede eetmalen en dranken.

Maatschappij De Vereenigde Kraanbewerker. — Zondag 17 Januari 1915 zal er een buitengewone algemeene vergadering plaats hebben ten 4 uur (Torenuur) met de toelating van de Duitsche overheid, in het lokaal, « Nederlandsch Kotmenuis », St. Jansplaats, 10-11.

Op deze vergadering zal **hoegenaamd over niets anders mogen gesproken worden, dan over de belangen.**

GEVRAAGD bekwame schoenmakersgast, viaduct-Dam, 138, Antwerpen.

Middenstandsbond « De Kleine Burger ». — De vergadering van het raadgevend komiteit voor de burgerij zal in het vervolg plaats hebben, iederen Vrijdag van 4 tot 6 uren 's avonds in het lokaal « Hôtel du Midi », Eiermarkt, 34. De afdeeling schuldvordering zal aldaar ook hare gewone vergadering houden.

Deze raadgevingen worden kosteloos aan de neringdoeners gegeven.

BASS TAVERN, DE KEYSERLEI, 56. Gekend voor de beste Moka.

Beschadigde huizen. — De burgers, wier huizen geheel of gedeeltelijk door de beschieting der stad vernield zijn en die in de onmogelijkheid verkeeren dezelve te laten heropbouwen, kunnen voorschotten bekomen om zulks te doen.

Zij kunnen hierover inlichtingen verkrijgen in het lokaal van den Bond «Hôtel du Midi », Eiermarkt, 34, alle Vrijdagen van 4 tot 6 uren 's avonds.

Deze inlichtingen worden gansch kosteloos aan de inwoners van Antwerpen gegeven.

In het Café DE SOLSLEUTEL, bij Piet-Uydens-Campo, Jezusstraat, 31, vindt men de beste dranken en likeuren. Gersten der brouwerij Ch. De Coninck.

Openbare Gezondheid. — De Burgemeester denkt het noodig aan het publiek te herinneren, dat al wie eenigen twijfel mocht koesteren nopens de deugdelijkheid van te Antwerpen gekochte eetwaren, zoowel vloeibare als vaste, zich kan wenden tot het Gezondheidsbureel, Cockerillkaai, 19, welk de waren kosteloos zal doen ontleden.

De belanghebbende is gehouden, terzelfder tijd als zijnen naam en zijne woning, de herkomst der verdachte waar te doen kennen.

In de GELAGZAAL van 't VLAAMSCH OPERA kan men een gezelligen namiddag doorbrengen.

Algemeene Markeerdersvereeniging. — Het bestuur verwittigt de leden dat, in overeenkomst met het gemeentebestuur, den onderstand, die toegekend wordt aan de werkeloozen, zal uitbetaald worden elken Zaterdag namiddag, van 4 tot 5 uur (Belgische tijd), in het lokaal « Nederlandsch Koffiehuis », Sint-Jansplein, 10-11.

In het belang van de leden zelf moeten zij, die de stad bewonen, gaan stempelen in het Vlaamsche Opera. De leden zijn niet verplicht te verbruiken in het lokaal.

MEN VRAAGT PLAATS voor keuken te doen of elk ander werk. Goede getuigschriften. Leuvensche steenweg, 255, Mechelen.

FRETTEN. — Te koop goede gedresseerde fretten. Adres: Gr. Markt, 1.

BURGERLIJKE STAND VAN ANTWERPEN

Overlijdens van 14 Januari 1915

Mannelijk geslacht: P. Mertens, 76 j., Schijnpoortweg, 45. — J. Frederickx, z. b., 78 j., wed., van M. Van Goethem, te Boisschot. — F. Dooms, dokwerker, 30 jaar, Keistraat, 34. — J. Lenaerts, arb., 77 jaar, echtg. van A. De Beuckelaer, te Borgerhout. — C. Smitz, z. b., 51 j., echtg. van M. Van Elst, Goudbloemstr. 22. — 1 kind beneden de 7 jaar.

Vrouwelijk geslacht: L. Langenberg, 46 j., echtg. van E. Wouters, Keizerstr 16. — J. Vermeir, z. b., 79 j., wed. van H. DE Bleser, Van Kerckhovenstraat 58. — A. Schoeters, z. b., 24 j., Vingerlingstr. 18. — 3 kinderen beneden de 7 jaar.

Overlijdens: Man. gesl.: 6. — Vrouw. gesl.: 6. — Totaal: 12

Geboorten: Mann. gesl.: 8. — Vrouw. gesl.: 2. — Totaal: 10.

HOTEL WAGNER, J. Cassiers Café-Restaurant. Goede spijzen en dranken, prachtige kamers, Kunstlei, 1.

Sport Echo

Orgaan aller sporten. Voor den duur van den oorlog opgenomen in het « VLAAMSCHE NIEUWS »

WIELRIJDEN

DE EERSTE EN DE LAATSTE FIETSER

GUST GAETHOFS, de laatste gangmaker van Van der Stuyft, doet dienst als mekanicien der Engelsche militaire vliegers.

't Ontmoette dezer dagen den bekenden sportman Mil van Migem. En na een hartelijken handdruk stelde ik hem de vraag van het oogenblik:

— Ehwel! Miel! Waar zijt ge met 't bombardement heen getrokken?

— Ik! wel hier blijven rondfietsen.

't Zag hem ongeloovig aan en vernam volgender wijze zijne ervaringen:

— Na mijn familie Donderdags 's morgens te hebben weggebracht kwam ik naar mijn huis tegen het Justiciepaleis terug, waar het bommen regende. Op de Nijverheidslei vóór 't huis van mijn vader, viel er ook zoo'n « pistoneken » neer en 'k nam vader dan maar spoedig mee naar onze veel sterkere kelder. Ik liep naar mijn broeder, de notaris Arthur, en beiden trokken w'er per fiets op uit langs Berchem en Borgerhout. 't Was een ware bommenregen, vervaarlijk door het wild-kattengejauwler « fluiters ».

» Ik zal niet bluffen, maar we hielpen verschillende sukkelaars, sloten hier en daar een huisdeur en ook wel eens een gaz of elektriek compteur, na te vergeefs de inwoners geroepen te hebben. Toen wij 's middags te huis kwamen, waren vrouw en kinderen van Arthur er ook van door getrokken. Een vriend van d familie had ze met zijn auto komen halen, en naar Holand medegevoerd. Daar stonden we nu alleen. Vader was goed verzorgd in mijn kelder, door zijne dienstmeiden. Ons besluit was spoedig genomen, na het eten 's middags een nieuw uitstapje. Wij waren er nu aan gewend en dachten: misschien kunnen wij nog wat menschen helpen. Pas buiten of daar vloog heel het pannendak op de hoek van de Louizastraat naar beneden. Langs de Schermerstraat waren we weg. Ditmaal was het langs St. Laurent, de wallen, langs het Scheld dat het tochtje ging, tochtje dat wij nimmer zullen vergeten. Geen mensch op straat, honden genoeg. Arme beesten die ons naliepn en met hunne bange oogen angstig nakeken.

» Arthur, sprak ik, waar is de tijd dat we over 35 jaren de eersten met onzen fiets in Antwerpen waren, sinds dien kwamen er honderdduizenden en nu zijn we de laatsten! Wat eene geschiedenis!

» Toen ik rond 5 uur te huis kwam vond ik in mijn kelder vele personen zitten die allen welkom waren, maar het gevolg was dat er geen brood voldoende was. Onnieuw per fiets ging ok op zoek waar er zooal een bakker zou te vinden zijn. Het gehuil van de bommen was nog toegenomen, de hemel zag rood, ik reed straat in straat uit en vond eindelijk in de Loostraat 6 brooden die ik in een zak op de schouders medebracht. Na alle mijne logés hun buikske vol gegeven te hebben, werd er gepoogd om te slapen. Ik deed wel een trek van eenige uren, maar werd toch wakker rondom 1 uur. Er waren schrikkelijke slagen zonder gehuil voorafgegaan, dit waren bommen van Zeppelins of vliegmachinen.

» Rond 5 uren begon het lawijd te verminderen, en waagde ik mij buiten. Met de fiets reed ik spoedig naar het midden der stad waar ik vernam dat er kwestie was van de overgaaf der stad. Ik bracht onmiddellijk het nieuws naar huis. Eenige dagen later leende ik mijn fiets aan een heer uit Eindhoven. Mijn getrouwe vriend wacht nu in Holland dat de oorlog uit is. »

Ik denk dat het alle sportmen genoegen zal doen, te weten wie de laatste fietsers waren, en wat vriend van Migem mij als een aardigheidje vertelde, een bewijs is van het grootsch karakter dat in die sportziel zit. Ik vernam later dat Miel door een steen aan het oog getroffen, gedurende zijn laatste rit, nog steeds onder geneeskundige behandeling is.

J. C.

Veel beterschap, vriend Van Migem en hartelijke felicitaties vanwege H. S.

Rechterlijk Nieuws

Plundering

Tusschen de zaken betreffende plundering in Oktober, die heden voor de korrectioneele Rechtbank aanhangig waren, acten we deze vermeldenswaard:

Eerst waren er zes achtereenvolgende processen tegen personen die allen meêgedaan hadden aan het plunderen van de Meelmolens te Schelle.

Al die betichten werden veroordeeld tot eene geldboet.

Een man, die op den steenweg te Eekeren-Donk ontmoet werd, voortstootende een kruiwagen met stukken huisraad beladen wekt de aandacht van de politie op.

Dit huisraad was afkomstig uit eene woning welker bewoners voor 't oogenblik nog in Holland waren.

— Manneken waar gaat gij met die meubeltjes naar toe?, werd hem gevraagd.

— Och! antwoordde de man, er zijn menschen die gaarne die meubeltjes over de Nederlandsche grens zouden hebben, en die mij gevraagd hebben om ze naar den Kleinen Bareel te kruien, waar de stoomtram voorbijgaat.

— Wie zijn die menschen?

— Ik ken ze niet.

— Zeg ten minste hoe zij heeten?

— Ik heb er niet aan gedacht het hun te vragen.

't Is ongelukkig dat die man zoo weinig denkt aan 't geen voor hem van belang is: hij heeft er evenmin aan gedacht, getuigen te doen komen om zijne bewering te staven.

En zoo komt het, dat hij veroordeeld wordt tot 2 maand gevang.

Zeden

Een persoon, die een vergrijp tegen de zedelijkheid begaan heeft, wordt na een onderzoek bij gesloten deuren, veroordeeld tot 6 maand gevang.

Een nachtelijk tooneeltje

Te Vremde liggen de C..'s en de S..'s, twee boerenfamilies, leelijk overhoop.

Op 't laatst van Mei, riepen eenige bengels van de familie S... een der C...'s op den openbaren weg achterna.

's Nachts op 1 Juni kwam diezelfde C... wraak nemen. Hij drong in de slaapkamer van vader C.., binnen en toefden den man, die in zijn hemd uit het bed gesprongen was, geducht af.

Advokaat Jos. Jacobs pleitte voor den betichte.

Hij herinnerde dat er in 1913 een doodslag geweest was, door dergelijke twisten veroorzaakt. Er bestond in dees geval een soort uitdaging.

De verdediger bekwam alzoo dat verzachtende omstandigheden in aanmerking genomen werden.

De veroordeeling was 50 fr. voorwaardelijk.

HOE VER STAAT HET MET DEN OORLOG??. — Wie zich daarvan een juist denkbeeld wil geven, raadplege de reusachtige kaart van heel het oorlogstooneel, vergroot volgens de laatste Andrees Atlas 1914, tentoongesteld in het Grand Café Sportif, 2, Kammenstraat, Antwerpen, (hoek Reyndersstraat).

De wederzijdsche posities der legers staan op die kaart aangeduid, volgens de allerlaatste officieele berichten.

Vraagt Vandaag
AAN AL ONZE VERKOOPERS
den pas verschenen Almanak van
DE GROOTE AVONTUREN
PRIJS: 10 CENTIEMEN

GOEDKOOPE LECTUUR VOOR ONZE LEZERS

De eenigste aangename ontspanning in de lange vervelende winteravond is de lektuur.
Wij bieden onze lezers volgende prachtige en boeiende meesterwerken aan.

Slechts 10 Centiemen per compleeten roman elk van ongeveer 10.000 lijnen druks

DE KOERIER VAN LYON
Beroemde dramatische roman door Pierre Zaccone

HET BLOEDIGE HALSSNOER
Dramatische roman door Ponson du Terrail

DE JACHT OP EEN ERFENIS
Avonturen roman van Paul d'Ivoi

DE GASTHUISNON
Oorspronkelijke roman door Dr. Aug. Snieders

MISKENDE LIEFDE
of de wraak van Demonio
Dramatische roman door Paul Féval

MARGARETHA GAUTHIER
De dame met de camélias
Beroemd meesterwerk door Alexandre Dumas, Fils

MANON LESCAUT
Beroemd roman door Abbé Prevost

NICHETTE
Hartroerend roman door Alexandre Dumas, Fils

SERGE PANINE
Of de Koning van Parijs
Boeiend roman door Georges Ohnet

Aan 10 Centiemen
Te bekomen bij al de verkoopers van ons blad, in dagbladwinkels en kiosken der Stad.

Oorlogsalmanak van 1915

1 Januari. — Het Engelsch linieschip « Formidable » in het Kanaal door een Duitsche dookboot in den grond geboord. De Turken bezetten Ardahan.

3 Januari. — De Turken uit Ardahan geworpen. De Franschen vallen aan ten Westen van Sennheim in den Opper-Elzas. De Russen bezetten opnieuw Boekowina.

4 Januari. — De Russen verslaan de Turken bij Sarykamysj.

5 Januari. — De Duitschers maken ten Oosten van de Rawka en de Bzura eenige vorderingen.

6 Januari. — De Turken bezetten Oermia en behalen voordeelen bij Miandoab in Perzië.

8 Januari. — De Turken treden opnieuw offensief op in den Kaukasus en rukken in Perzië verder op. Engeland antwoordt op de nota van de Vereenigde Staten. Engeland verlangt van Zwitserland een verstrekkend verbod van uitvoer.

Lijst der geïnterneerde Belgische Soldaten in Holland.

49e Lijst

AMERFOORT

2e Jagers te voet

Bams Armand, sergeant, Hasselt.
Bauweraerts Filip, Etterbeek.
Badnot Leon, Péruwelz.
Bayens Kasimir, Schaerbeek.
Baillet Louis, serjant, Doornik.
Beerts Jozef, korporaal, Antwerpen
Breugelmans Frans, korporaal, Antwerpen.
Boisacq Armand, korporaal, Antwerpen.
Bido Gerard, Waver.
Boonem Florent, Etterbeek.
Bidwir Pieter, Ukkel.
Boudet Désiré, korporaal, Luik.
Ballière Edward, korporaal, Thulin.
Buelens Frans, Audenburg-Oostende.
Bernier Alberty korporaal, Montignies s/Roc.
Blockmans Pieter, Brussel.
Colignon Frans, Namen.
Christens Jozef, korporaal, Thienen.
Canonne Victor, Baisieux.
Cardon Alfred, Wattrelos (Noord-Frankr.).
Chevalier Frans, Brussel.
Colart Henri, korporaal, Verviers.
Cattoir Leopold, Heyst-aan-Zee.
Clément Omer, Merelbeke.
Causier Arthur, Stambruges.
Cyrus Remi, Bourseigne-Godinne
Clespin Etienne, Brussel.
Cerfontaine Henri, Verviers.
Coupaye 6miel, serjant, Montignies-St-Christ.
Cornil Armand, Etterbeek.
Crombez Alberic, Bléharies.
Coppens Frans, Oultre-Ninove.
Crulie Corneel, Gaushoren.
Callens Louis, Rouselaere.
Cildon Remi, Cerfontaine.
Carré Jozef, korporaal, Floesberg.
Coen Adolf, Péruwelz.
Coppens Eugeen, Voorde.
Coordemans Jan, Boschvoorde.
Cuypers Arthur, Merxem.
Chevry Jozef, Bergen.
Coomans Louis, Geeraardsbergen.
Carron Zephyrin, Tertre.
Clément Henri, Antwerpen.
Candron Kasimir, Tertre.
Corbesier Henri, Brussel.
Cordelier Eugeen, Elsene.
Counson Henri ,Châtelineau.
Crudenaire Frumence, Bernissart.
Charles Raoul, Feluy-Arquennes.
Caron Constant, Antwerpen.
Castro Jules, Maastricht.
Claudisse Emiel, Frasne-Convin.
Casterman Jules, Quaregnon.
De Broeck Gustaaf, Brussel.
De Tournay Jan Baptist, Tweebeek.
Dutilleul Theofiel, St-Aldegonde.
De Schauwer Pieter, Londerzeel.
Delapierre Jules, korporaal, Sint-Truiden.
Degand Hilaire, Lahaimaide.
Duquesne Leon, Hornues.
Dupuis Sylva, Sirault.
Debacker Louis, Brussel.
Debonnaire Jan, Brussel.
Delestienne Edmond, Hennyères.
De Vlaminck Albert, Ledeberg, Gent.
De Nayer Hector, Bachy (Noord-Frankr.).
De Schoolmeester Emiel, Wyck-Moolendorp.
Decuyn Jules, Harelbeke.
Duquaine Cyriel, Ledeberg .
Dierickx August, korporaal, Mons.
Demaret Frans, Brussel.
Dessart Armand, La Hamengrée-Bavar.
Delteure Edward, Lessen.
Delplace Frans, Maffes.
Dimartinelli Constant, Brussel.
Delrue Pieter, Brussel.
Debruyn Alfons, Aalst.
Deboes Filip, Bunsbeeck.
Denecker Jeroom, Wevelghem.
De Meersman, Antwerpen.
Dontd Jules, Antwerpen.
Derijker Gustaaf, Kortrijk.
De Breemaker, Clamnont.
Desmet Felix, Aygen.
Devischer, Couillet.
Dussart, Montignies.
Dieudonné Ludovic, serjant, Elsene.
Drabbe Henri, korporaal, Anderlecht.
De Falkeneer Remi, Vaarde.
Delcon Louis, Brussel.
Dewell Louis, Brussel.

(Wordt voortgezet.)

Belgische Soldaten krijgsgevangen in Duitschland.

36e Lijst

Bougard August, 3e jag. te paard, Vorst.
Bourlier Louis, 14e linie, Mechelen.
Brossel Florent, art. fort., Oostende.
Borms Georges, 3e jag. te paard, Bergen.
Bulens Cyprien, art., Brussel.
Colpaert Henri, 14e linie, Temsche.
Dejeune Armand ,genie, Saventhem.
De Beer Gustaaf, genie, Puers.
De oBrger Jos., vervoerkorps, Brussel.
De Backer Julien, 14e linie, Marcinelle.
De Brandt Paul, 14e linie, Antwerpen.
Defays Paul, 2e gidsen, Antwerpen.
Mies Arthur, 2e gidsen, Laeken.
De Meester Daniel, 2e gidsen, Burght.
De Coninck Julien, grenad., Seraing.
De Muylder Arn., 3e jag. te voet, Antwerpen
De Ridder Jan, art., Antwerpen.
Deroeck Jan, 3e jag. te voet, Antwerpen.
De Vos Arnold, grenad., Hoboken.
Dormay Frans, art., Leuven.
Derijdt Daniel, 3e jag. te voet, Meenen.
Dheere Alfons, 11e linie, Antwerpen.
Dermay Karel, 3e lansiers, Ukkel.
De Doncker P., 2e jag. te paard, Brussel.
Dobbelaere Willem, 2e jag. te p., Lokeren.
De Kerck Camiel, 9e linie, Meerbeke.
De Wachter Alfons, 14e linie, Loochristi.
Eibemans Aim., 9e linie, Brussel.
Frère Louis, korpor., 14e l., Steenkerke.
Gesquire Hector, art. fort., Hougaerde.
Goosseus Frans, art. fort., Antwerpen.
Gollard Jan, grenad., Lens.
Geerts Adrien, 9e linie, Antwerpen.
Hack Jan, korpor., grenad., Thuin.
Houben Aug., korpor., 4e linie, Baesrode.
Hornebecq Hilaire, art., Mechelen.
Heeckhout Alfons, grenad., Zwijndrecht.
Huysse Nestor, genie, St-Nikolaas.
Haillet Oscar, 2e lansiers, Luik.
Huhgens Karel, 2e lansiers, Audenaerde.
Hens Laurent, 1e gidsen, Luik.
Leloux Jan, 9e linie, Seraing.
Leloup Louis, bereden art., Antwerpen.
Lercaryé Arthur, 9e linie, Thielt.
Liebens Gustaaf, 2e jag. te voet, Leuven.
Meulemans Felix, genie, St-Gillis.
Martens Alfons, 14e linie, Antwerpen.
Metens J. B., 4e lans., Geeraardsbergen.
Masquelier Jan, grenadier, Bornhem.
Masset Girard, art., Sint-Andries.
Matthijs Jan, korpor., 7e linie, Brussel.
Mathijs Louis, artil., Dieghem.
Mathy Jan, 3e jagers te voet, Tourcoing.
Meuser Victor, 3e jag. te voet, Antwerpen.
Noelanders Felix, 3e jagers te v., Antwerpen.
Pijl Victor, bereden artill., Antwerpen.
Plumhans Arm., art. fort., Antwerpen.
Thijs Frans, 2e jagers te voet, Charleroi.
Verstraete René, 1e jagers te voet, Humbeek.
Vanderbist Frans, 14e linie, Iseghem.
Van Doorselaer Jan ,3e jag. te v., Antwerpen.
Van Geel Frans, 14e linie, Antwerpen.
Vanderschrieck G., grenad., Appels.
Van de aWlle Frans, 3e jag. te v., Ertfelde.
Van de Velde Em., serj., art., Antwerpen.

(Morgen vervolg).

AANBIEDING
van Goedkoope Publiciteit in
Het Vlaamsche Nieuws
Het meest verspreid Vlaamsch dagblad door geheel België

Aanzienlijke vermindering tijdens den duur van den Oorlog

Handelaars, Aankondigingen in HET VLAAMSCHE NIEUWS leveren altijd eenen goeden uitslag op.

HELPT
ons volk aan werk, werk voor die menschen op dit oogenblik beteekent brood, laat daarom tegen lage prijzen uwe kleedingstukken, mantels, pardessus, dekens, tapijten, enz., enz., verwen of wasschen in de stoomverwerij
A. VAN WEEREN
Mechelschesteenweg, 93; Kunstlei, 38; Vondelstraat, 8; Kasteelpleinstraat, 67.
ROUWZWART IN 24 UREN

Antwerpen=Brussel
EN VICE-VERSA
VERVOER van REIZIGERS
met de stoombooten der Naaml. Scheepvaart-Mpij
L'UNION
Duur der reis ongeveer 5 uren | Prijs van de reis 5 fr. per persoon.
PASPOORT VERPLICHTEND
DAGELIJKSCHE VERTREKKEN
om 10 1/2 uren (uur van den Toren)
Inscheping aan de Petrool-inrichtingen, eindpunt van tram n. 13.
BUFFET AAN BOORD
De Maatschappij gelast zich insglijks met de reisgoederen aan huis te doen afhalen.
Voor verdere inlichtingen zich te wenden tot de 31
Maatschappij « L'UNION »
36, VLAAMSCHE KAAI ANTWERPEN. | 1, QUAI DES MATÉRIAUX BRUSSEL.

VERZENDINGEN
Firma : Alex. SMYERS & Co
BELIARDSTRAAT, 3
GELAST ZICH MET
alle soorten van Vervoer
aan overeen te komen prijzen

Waterorganen, Blaas, Nieren
De behandeling van Dokter Charlus geneest alle inflammatiën en ziekten der waterorganen, uitloopingen, steen, lendenpijn, witte verliezen, troebele, brandende of pijnlijke waters.
SPOEDIGE GENEZING
zelfs in de ergste gevallen
PRIJS: 4,00 FRANK
De waters der zieken zullen in ons laboratorium KOSTELOOS onderzocht worden.
ZUID-VOLKSAPOTHEEK
126, BREDERODESTRAAT, 126
ANTWERPEN

Bakkerij Help U Zelve
In den winkel der Volksstraat, 40, verkoopt men het smakelijkste brood, spekulatie, amandelbrood, pistolets, allerlei koeken en klein gebak. 18

Herbergiers
De brouwerij HELP U ZELVE levert voortdurend aan allen, hare fijne bieren, aan bijzonder voordeelige voorwaarden.
De bestellingen worden aangenomen, 40, VOLKSTRAAT, 40.
Bieren van 16 tot 24 fr. de ton van gewaarborgden inhoud, met wedergaaf van 10 t. h.

DE GOEYSE
Fabriek van
MASSIEVE MEUBELEN
22, BREDERODESTRAAT, 22
Depot in de Paleisstraat, 119
Alle soorten van Beddegoed
Gelast zich ook met alle Reparatiën
Verzorgde inpakking
van Meubelen voor de Verzending

Meubelmakers
Schrijnwerkers en Aannemers
worden hierdoor ter kennis gebracht, dat mijn magazijn van EIK, MEUBEL en ander hout, alle werkdagen open is van 7 1/2 tot 12 u., en van 1u. tot zonsondergang.
Tegen kómptante betaling, verkoop ik tot de matigste prijzen.
G. MAELFEYT
26, Coburgstraat, 26, (Zuidstatie)

VROUWEN
De Remedie van Dr Carlos
is wonderbaar tegen onregelm., achteren wegblijvende maandstonden. Prijs 10 fr.; 1/2 doos fr. 5.50 tegen postbon.
Zuidvolksapotheek, 126, Brederodestraat, Antwerpen. 21

John P. BEST & Co
Groote aankomst
van
BESTE ANTHRACIETEN
en grove 1/2 vette
HUISKOLEN BRIKETTEN
EN MACHIENKOLEN
36-37 Groenplaats.

Goedkoope lectuur voor onze Lezers.
10 verschillende prachtige geïllustreerd en gekleurde albums, elk van 120 bladzijden, met ongeveer 1000 plaatjes, aan den geringen prijs van 30 *CENTIEMEN PER ALBUM.*
No 1, 2, 3 en 4: *Album van Het Mannekensblad.*
No 1, 2, 3 en 4: *Het Boek der Groote Avonturen.*
No 1 en 2: *Album van Het Lacherke.*
Al deze Albums zijn te bekomen bij de verkoopers van ons blad.
Voor alle bestellingen in het groot, wende men zich Nationalestraat, 164.

HET HUIS
Le Chauffage Central
De Wilde-Selleslags & Co, bericht de kalanten dat, tijdens de beschieting, de bureelen, gelegen Solvijnsstraat, 40, totaal vernield zijn. De bestellingen kunnen gedaan worden in het tijdelijke bureel, bij M. VERHEYEN HANDELSLEI, 114.

BERICHT
De liefhebbers van **goed vleesch**, kunnen in de goed gekende **beenhouwerij, Rouaansche kaai, 3,** nabij het loodswezen, **eerste kwaliteit vleesch** bekomen, niet duurder dan aan het Slachthuis.
De percent-bons van 1914 zullen einde Januari uitbetaald worden.
E. MICHIEL & Co
ROUAANSCHE KAAI, 3.

CIGAREN EN CIGARETTEN
FIJNE DRANKEN EN LIKEUREN
Piet UYDENS-CAMPO
IN DE SOLSLEUTEL
ESTAMINET
JESUSSTRAAT, 31, ANTWERPEN

DE ELLENDIGEN

DOOR

Victor HUGO

KORT OVERZICHT DER VORIGE GEDEELTEN

Op een kouden Oktoberdag van het jaar 1815 kwam een doodvermoeid, haveloos reiziger in het stadige Digne. Hij heette Jean Valjean, en was pas, na 19 jaar galeistraf, van het bagno ontslagen; hij was eerst veroordeeld geweest voor 5 jaar, wegens het inpenbreken bij een bakker, bij wien hij een brood wilde stelen voor zijn hongerig huisgezin! — Daarna werd zijne straf keer op keer vermeerderd, daar hij herhaalde pogingen in het werk gesteld had om te ontvluchten. Hij kwam dus doodvermoeid te Digne; maar overal wees men hem ter oorzake van zijn ellendig voorkomen de deur; eindelijk werd hij opgenomen bij den bisschop, die men wegens zijne goedhartigheid Monseigneur Bienvenu noemde. Hier werd hij liefderijk verzorgd en gespijzigd. Rond twee uur in den morgen werd hij er wakker. De reiziger, die vroeger geen slecht mensch was, maar in wie door de gevangenisstraf alle menschelijk gevoel verdoofd was, kon de verleiding niet weerstaan het eenige zilverwerk van den bisschop (want deze besteedde al zijn geld aan liefdadige werken), namelijk de couverts en twee kandelabers, te stelen. Met zijn buit vluchtte hij, doch werd welhaast door gendarmen opgepikt. Hij verklaarde het zilver van den bisschop gekregen te hebben. Men bracht hem voor Monseigneur Bienvenu, en deze, in zijne goedheid, wilde geene beschuldiging tegen den dief doen, en zeide dat hij het hem geschonken had. Daarna zei hij hem plechtig: — Vergeet nooit, dat ge mij beloofd hebt, dit geld aan te wenden om een eerlijk man te worden. Daarop ging Valjean heen. De woorden van den bisschop spookten verward door zijn brein. Onderweege kwam hij een knaap tegen, wien hij, werktuigelijk, zonder nadenken, een tweefrankstuk afnam. Maar eens een kleine verdwenen, schoten hem opnieuw de woorden des bisschops te binnen.

Hij was blijven staan, nog in dezelfde houding als toen de knaap was weggeloopen. In lange ongeregelde tusschenpoozen deed zijn adem zijn boezem hijgen. Zijn blik scheen met groote opmerkzaamheid een oude blauw porseleinen scherf, op tien of twaalf schreden voor zich in het gras, te beschouwen. Eensklaps rilde hij; hij voelde de avondkoelte.

Hij drukte zijn pet dieper op 't hoofd en trachtte werktuiglijk zijn kiel dicht te knoopen. Hij deed een schrede en bukte, om zijn stok op te rapen.

Toen zag hij het tweefrancstuk, dat zijn voet in den grond had gedrukt en dat te midden der keitjes glinsterde. Dit veroorzaakte hem als een elektrieken schok. — Wat is dat? mompelde hij binnensmonds. Hij trad drie schreden achteruit, en stond toen stil, zonder zijn blik van de plek te kunnen wenden, waar zooeven zijn voet had gestaan, als ware het voorwerp dat daar in de duisternis glinsterde een op hem gericht oog.

Na eenige oogenblikken sprong hij stuipachtig naar het geldstuk, nam het, en zich oprichtende zag hij in de verte over de vlakte rond, zijn blikken naar al de punten van den horizon wendende, en bevende als een gejaagd hert, dat een schuilplaats zoekt.

Hij zag niets. Het werd donker; de vlakte lag koud en onduidelijk voor hem, een dikke blauwe nevel steeg in de avondschemering op.

— Ha, zeide hij en schreed snel voorwaarts in de richting waar de knaap verdwenen was. Na een dertig schreden te hebben gedaan, stond hij stil, tuurde naar alle zijden, maar zag niets.

Nu riep hij uit al zijn macht: — Kleine Gervais! Kleine Gervais!

Toen zweeg hij, en wachtte.

Niets antwoordde.

Het veld was eenzaam en doodsch. Op deze uitgestrektheid omgaf hem niets dan de duisternis, waarin zijn blik verloren ging, en een stilte, waarin zijn stem verdween.

Een kille wind verhief zich en gaf aan 't geen hem omringde, een akelige beweging. Het struikgewas sloeg zijn kleine, dunne takken met onbeschrijfelijke woede, als dreigden en vervolgden zij iemand.

Hij stapte weder voort; toen begon hij harder te loopen en stond nu en dan stil om in deze eenzaamheid, met een stem die boven alle verbeelding schrikkelijk en wanhopig was: kleine Gervais! kleine Gervais! te roepen.

De knaap zou zekerlijk, zoo hij hem gehoord had, bevreesd zijn geweest en zich gewacht hebben, voor den dag te komen. Maar hij was waarschijnlijk reeds ver.

Nu ontmoette Valjean een priester te paard. Hij naderde hem en zeide:

— Mijnheer de pastoor, hebt ge ook een knaapje ontmoet?

— Neen, zei de geestelijke.

— Den kleinen Gervais?

— Ik heb niemand gezien.

Hij nam twee vijffrankstukken uit zijn buidel en gaf ze den priester.

— Mijnheer de pastoor, dit is voor uw armen, mijnheer de pastoor! 't Is een knaapje van ongeveer tien jaar, met een marmot en een lier, geloof ik. Een dier kleine savooiaards, weet ge, mijnheer de pastoor?

— Ik heb hem niet gezien.

— De kleine Gervais? Is hij niet uit een dorp hier in dezen omtrek? Zoudt ge 't mij misschien kunnen zeggen?

— Als 't is, zooals gij zegt, vriend, moet 't een vreemde knaap zijn. Zij zwerven op het land. Men kent ze niet.

Jean Valjean nam woest nog twee vijffrankstukken uit zijn buidel en gaf ze den priester, zeggende: « voor uwe armen! »

Als in waanzin voegde hij er bij:

— Laat mij gevangen nemen, mijnheer de pastoor; ik ben een dief.

De pastoor gaf zijn paard de sporen en reed verschrikt weg.

Jean Valjean ijlde nu voort in de eerst door hem ingeslagen richting.

In deze vaart legde hij een tamelijk langen weg af, immer zoekende, roepende en schreeuwende; maar hij ontmoette niemand. Een paar keeren liep hij in de vlakte naar iets, dat hij voor een liggend of gehurkt mensch aanzag, maar 't waren niets dan struiken of verhevenheden van den grond. Eindelijk hield hij stil, ter plaatse waar drie voetpaden elkander kruisten. De maan was opgegaan. Hij staarde naar alle kanten in de verte en riep voor de laatste maal:

— Kleine Gervais! Kleine Gervais!

Maar zijn geroep smoorde in den nevel, zonder zelfs een echo te wekken. Nu fluisterde hij nog flauw en nauwelijks hoorbaar: Kleine Gervais! 't Was een laatste inspanning;, zijn knieën knikten eensklaps onder hem, als werd hij door een onzichtbare macht onder het gewicht van zijn kwaad geweten neergedrukt; uitgeput zonk hij op een grooten steen neer, greep met beide handen in 't haar en verborg het gezicht tusschen zijn knieën, uitroepende:

— Ik ben een ellendeling!

Toen brak zijn hart en hij weende. Dit was de eerste maal sinds negentien jaren, dat hij weende.

Wij hebben gezien, dat, toen Jean Valjean den bisschop verliet, hij buiten al gedachten was, welke hem tot hiertoe geleid hadden. Hij kon zich geen rekenschap geven van 't geen in hem omging. Hij verhardde zich tegen de hemelsche handelwijze en de zachtmoedige woorden des grijsaards: « Gij hebt mij beloofd, een eerlijk man te worden. Ik koop uw ziel. Ik verlos ze van den geest des verderfs en geef ze aan het Goede. » Deze woorden hoorde hij gestadig in zijn ooren.

Hij gevoelde flauw, dat de vergiffenis van dezen priester de grootste en sterkste aanval was, die hem ooit geschokt had; dat zijn verstoktheid duurzaam zou wezen, zou hij deze goedertierenheid wederstond; dat, zoo hij toegaf, hij van den haat moest afzien, waarmede de daden van andere menschen gedurende zoovele jaren zijn ziel vervuld hadden; dat hij ditmaal moest overwinnen of verwonnen worden, en dat de strijd, een reusachtige en beslissende strijd, begonnen was tusschen zijn eigene slechtheid en de goedheid van dezen man.

Al dat licht, 't welk in hem opging, maakte hem als dronken. Had hij, terwijl hij aldus met verwarden blik voortging, een duidelijk besef van de gevolgen welke zijn avontuur te D. voor hem kon hebben? Hoorde hij die geheimzinnige tonen, welke in sommige oogenblikken des levens den geest waarschuwen of kwellen? Fluisterde een stem hem in 't oor, dat hij het plechtigste oogenblik van zijn lot had beleefd; dat er voor hem geen middenweg meer bestond, dat, zoo hij voortaan niet de beste mensch was, hij de slechtste zou zijn; dat hij thans, om zoo te spreken, zich boven den bisschop moest verheffen, of lager dan de galeiboef zou zinken; dat, zoo hij goed wilde zijn, hij een engel moest worden; dat, zoo hij slecht wilde blijven, hij in een monster zou ontaarden.

Hier moeten wij wederom de vraag herhalen, welke wij reeds vroeger hebben gedaan: was er eenig donker besef van dit alles in zijn geest? Ontwijfelbaar, zooals wij gezegd hebben, is het ongeluk de leerschool van het verstand; 't is evenwel te betwijfelen, of Valjean in staat was, al wat wij hier aangegeven hebben te ontleden. Zoo deze denkbeelden bij hem opkwamen, zag hij ze slechts flauw en onbestemd als in een nevel, en dienden ze slechts hem in een onbeshrijfelijke, schier smartelijke onrust te brengen. Na de afschuwelijke, donkere plaats te hebben verlaten, die men het bagno noemt, had de bisschop zijn ziel pijnlijk aangedaan, gelijk een te helder licht bij het verlaten der duisternis, zijn oogen zeer gedaan zou hebben. Het verder leven, het leven, dat hem voortaan misschien wachtte, een zondeloos rein leven, vervulde hem met angst en bekommering. Hij wist niet meer, hoe 't met hem was. Als een uil, die plotseling de zon ziet opgaan, was de tuchteling als verbijsterd en verblind door de deugd.

Zeker was 't, en hij twijfelde hier niet aan, dat hij niet meer dezelfde man, dat alles in hem veranderd was, dat 't niet meer in zijn macht stond, te maken, dat de bisschop niet tot hem gesproken en zijn hart niet bewogen had.

In deze gemoedsstemming had hij den kleinen Gervais ontmoet en hem het tweefrankstuk ontstolen. Waarom? Dit had hij zeker zelf niet kunnen verklaren; was 't een laatste uitwerking en als een laatste krachtinspanning der slechte gedachten, welke hij uit het bagno had medegebracht: een inwillekeurige opwelling, het gevolg van 't geen in de statica de « verkregene kracht » wordt genoemd? Dat was 't, en misschien was 't nog iets minder dan dat. Zeggen wij eenvoudig, dat « hij » 't niet was, die gestolen had; 't was niet de mensch, 't was het dier, dat door gewoonte en instinct gedachteloos den voet op het geldstuk had gezet, terwijl de geest worstelde, te midden van zooveel ongehoorde en nieuwe voorstellingen. Toen de geest tot zich zelf kwam en deze daad van het dier zag, deinsde Jean Valjean ontsteld terug en slaakte een kreet van verschrikking.

Want, een zonderling verschijnsel en slechts mogelijk in den toestand waarin hij verkeerde, — hij had toen hij den knaap het geldstuk ontstal, iets gedaan, waartoe hij reeds niet meer in staat was.

Hoe het zij, deze laatste slechte daad had een beslissende uitwerking op hem; zij evrbrak op een ruwe wijze den bajert van zijn verstand en loste dien op, scheidde de duisternis van het licht, en werkte op zijn ziel, in den toestand waarin zij toen was, gelijk sommige scheikundige reageermiddelen op een troebel mengsel werken, door het eene element neder te slaan en het andere te zuiveren.

Aanvankelijk, zelfs vóór hij nadacht en overwoog, angstig, als iemand die wil vluchten, trachtte hij den knaap te vinden, om hem het geld weder te geven; toen hij evenwel zag, dat dit vruchteloos en onmogelijk was, bleef hij wanhopig staan. Op het oogenblik toen hij uitriep: Ik ben een ellendeling! had hij zich herkend gelijk hij was, en was bereids zoo ver van zich zelven gescheiden, dat hij zich voor een spooksel hield, en het meende voor zich te hebben — in vleesch en been, met den stok in de hand, gekleed in een kiel, den ransel met gestolen goederen op den rug, met somber, vermetel gezicht, den geest vol schandelijke ontwerpen, — den afschuwelijken galeiboef Jean Valjean.

De overmaat van zijn ongeluk had hem, wij hebben het reeds gezegd, eenigszins tot een geestenziener gemaakt. Dit was dus een soort van visioen. Hij zag werkelijk dien Valjean, met het onheilspellend gezicht, voor zich. Hij was schier op 't punt zich te vragen, wie deze man was, dien hij met afkeer aanschouwde.

Zijn hersenen waren in een dier levendige, en toch vreeselijk kalme oogenblikken, waarin de gedachte zoo diep is, dat zij de werkelijkheid in zich opneemt. Dan ziet men de voorwerpen niet meer, die men voor oogen heeft; maar men ziet buiten zich de beelden, welke men in zijn geest heeft.

Hij aanschouwde zich, om zoo te spreken, dus zelf in 't gezicht, en tevens zag hij door deze begoocheling heen, in een geheimzinnige diepte, een licht, dat hij aanvankelijk voor een fakkel hield. Toen hij dat licht, 't welk zijn geweten verhelderde, opmerkzamer beschouwde, zag hij, dat zij een menschelijke gestalte had, en deze fakkel de bisschop was.

Zijn geweten beschouwde beurtelings deze zoou voor hem staande beide mannen, den bisschop en Jean Valjean. Niets minder dan de eerste was noodig geweest, om den tweede te voorschijn te roepen. Door een dier zonderlinge uitwerkselen, welke aan deze soort van zinsbegoochelingen eigen zijn, werd, naar gelang zijn visioen duurde, de bisschop steeds grooter en schitterender in zijn oogen, terwijl Jean Valjean kleiner werd en allengskens verdween. Op een oogenblik was hij nog slechts een schaduw; toen verdween hij geheel en alleen de bisschop bleef.

Deze vervulde de gansche ziel van dezen rampzalige met een schitterenden glans.

Lang weende Jean Valjean. Hij weende heete tranen, hij weende snikkend, moedeloozer dan een vrouw, angstiger dan een kind.

NEGENDE HOOFDSTUK

Het jaar 1817

1817 is het jaar, dat Lodewijk XVIII, met een zeker koninklijke aanmatiging, het twee-en-twingstigste zijner regeering noemde.

In dit jaar was mijnheer Bruguière de Sorsum een beroemdheid. Al de winkels der kappers, die hun hoop op den terugkeer van het haarpoeder hadden gevestigd, waren hemelsblauw geschilderd en met leliën versierd. 't Was de goede tijd, toen de graaf Lynch alle zondagen als kerkmeester in de kerk van St-Germain-des-Prés zat, gekleed als pair van Frankrijk met het roode ordelint, met zijn langen neus en met dat majestueus gelaat, dat alleen den man eigen is, die een schitterende daad heeft verricht.

De schitterende daad door mijnheer Lynch verricht, was dat hij als maire van Bordeaux, den 12 Maart 1814, deze stad een weinig te vroeg aan den hertog van Angoulème had overgegeven. Dit had hem het pairschap bezorgd. In 1817 zette de mode den knaapjes van vier tot zes jaren groote groenlederen petten met oorlappen op het hoofd, die veel op de mutsen der Eskimo's geleken. Het Fransche leger was evenals 't Oostenrijksche in witte uniformen; de regimenten werden legioenen genoemd, in plaats van cijfers droegen zij de namen der departementen.

Napoleon was op St-Helena, en wijl Engeland hem groen laken weigerde, liet hij zijn oude kleederen keeren. In 1817 zong Pellegrini, danste Mlle Bigottini, heerschte Potier; Odry bestond nog niet. Madame Saqui verving Forioso. Er waren nog Pruisen in Frankrijk. Delalot was een gewichtig personage. De legitimiteit has vastheid gekregen, door Pleignier, Corbonneau en Tolleron respectievelijk de hand en het hoofd te doen afhouwen. Prins Talleyrand, grootkamerheer, en de abbé Louis, aangewezen minister van financiën, keken elkander aan als twee wichelaars; beiden hadden den 14 Juli 1790 de federatie-mis op het veld van Mars gevierd, Talleyrand als bisschop, Louis als diaken.

(Wordt vervolgd.)